

EFOP-2.4.1-16-2018-00119

**Szegregált élethelyzetek felszámolása lakhatási
köörülmények javításával Kislétán**

JÓ GYAKORLAT GYŰJTEMÉNY

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

Tartalomjegyzék

Helyzetkép	3
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	6
Kisléta.....	9
A település gazdasági élete:	10
A település demográfiai jellemzője	12
Jövedelmi és vagyoni helyzet.....	18
Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció	23
A szegregátum	29
Telepek, szegregátumok helyzete – lakásállomány.....	36
A projekt	38
Jó gyakorlatok	43
Mi a jó gyakorlat	43
Jó gyakorlat 1	44
Jó gyakorlat 2	47
Jó gyakorlat 3	49
Jó gyakorlat 4	51
Jó gyakorlat 5	53

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

Helyzetkép

Magyarországon kiugróan nagyok a területi különbségek, legyen szó akár a képzett munkaerő rendelkezésre állásáról, a foglalkoztatottság és munkanélküliség mértékéről, vagy a depriváltságot mérő mutatókról. Az egyes területi egységek kumulatív módon tartalmazzák a különféle gazdasági, szociális, infrastrukturális hátrányokat, melyek gyakran ugyanazokban a térségekben összpontosulnak, együttesen korlátozva az ott lakók életesélyeit. A regionális különbségek kedvezőtlen hatása tehát horizontálisan és összetett mechanizmusok révén érvényesül, így kezelése is csak komplex, ágazatközi megközelítéssel, integrált megoldások keresésével és adaptálásával valósulhat meg sikeresen.

A hátrányos helyzetű települések (a települések harmada) minden, a társadalmi hátrányokat meghatározó dimenzió mentén rosszabb helyzetűnek mutatkoztak egy 2014-es kutatás szerint, mint Magyarország egyéb vizsgált településtípusai. A legfontosabbak elérhetőség, egészségügyi, oktatási, szociális intézményi ellátottság, infrastruktúra, helyi gazdasági aktivitás és közigazgatási hozzáférés. A közszolgáltatásokhoz való hozzáférést elsősorban a szolgáltatási helyek száma, mennyiségi kapacitása, a nyújtott szolgáltatások köre, integráltsága, minőségi jellemzői (pl. szakemberek felkészültsége, rendelkezésre állása stb.) határozzák meg, ezen kívül természetesen egyéb feltételek (pl. közlekedési lehetőségek, motorizáció szintje) is befolyásolják. A releváns célcsoport létszámát, jellemzőit figyelembe véve az alapszolgáltatásokra ráépülve, a helyi egyedi igények kielégítéséhez szükséges komplex kiegészítő szolgáltatások és kapacitások elengedhetetlenek a társadalmi-területi hátrányok enyhítése érdekében.

A nélkülözés, a hátrányos helyzet generációról generációra való öröklődését a hátrányos helyzetben lévők illetve maguk a hátrányos helyzetű települések önerőből nem tudják meggátolni. A kialakult társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése érdekében komplex, megfelelően felkészített szakemberek bevonásával zajló, összehangolt és folyamat-támogatással kísért szakmapolitikai beavatkozások szükségesek.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

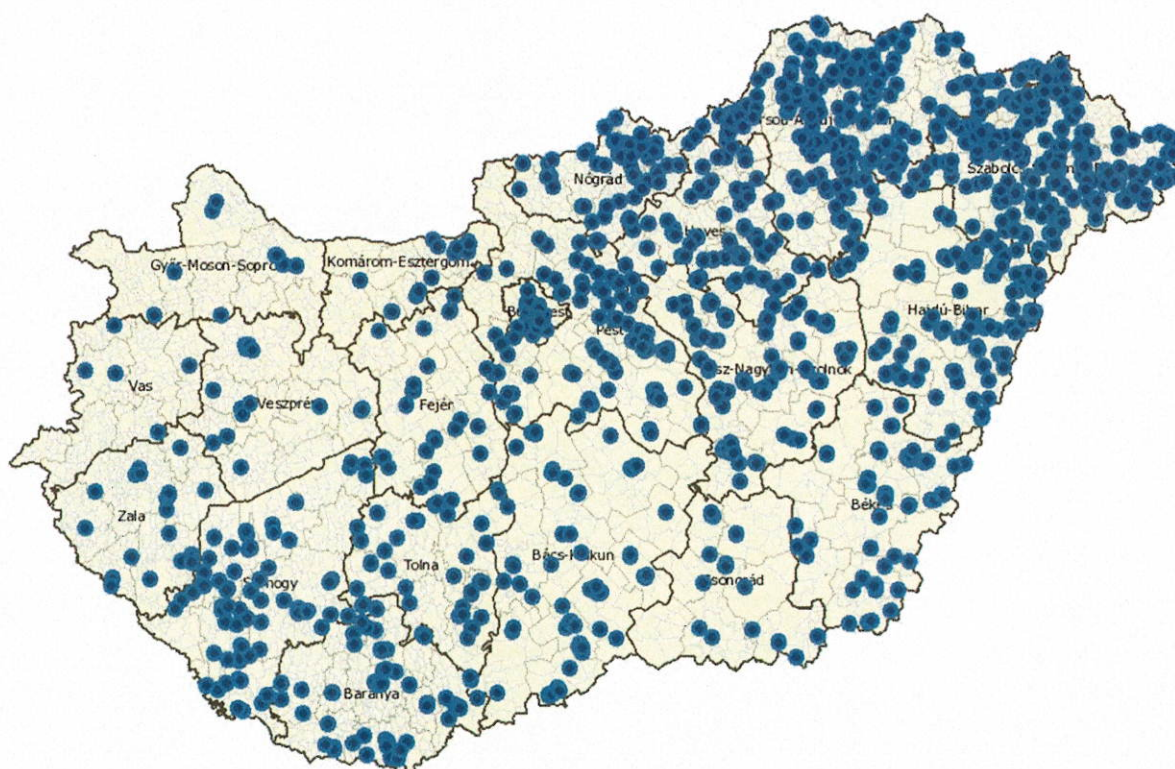
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

A társadalmi-gazdasági problémák területi koncentrációt mutatnak.

A 2011-es népszámlálás adatainak felhasználásával elkészült az országos szegregátum adatbázis és térkép.

Szegregátum térkép

forrás: EFOP 2.4.1 információs nap 2017.szeptember 8. Langerné Victor Katalin előadása, ppt.

Az adatbázis alapján az ország 709 településen, - melyből nem városi jogállású települések (községek és nagyközségek) száma 482 - 1384, főként romák lakta telep illetve település szövetbe ágyazódott elmaradott településrész található. Ezeken a helyeken egyszerre vannak jelen a súlyos munkanélküliségi, szociális és egészségügyi problémák, szolgáltatásokhoz való hozzájutási nehézségek.

Az ország területén a 709 településen lehatárolt 1384 szegregátumban összesen 84 401 lakás található. Ezekben a lakásokban 2011. október 1-jén 276 244 fő élt életvitelszerűen.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

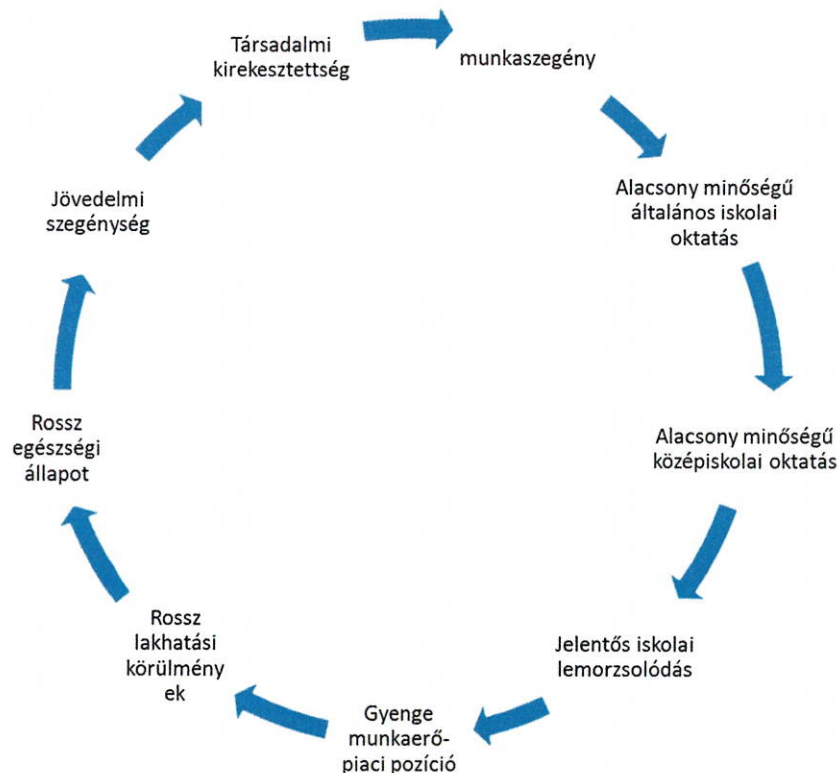
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

Ez azt jelenti, hogy a települések egynegyedében tapasztalható településen belüli lakóhelyi szegregáció. A szegregátumokban élők mintegy 30 %-a 15 év alatti gyermek.

A beazonosított szegregátumokban élő hátrányos helyzetű csoportok kitörésének esélyeit növelő humán szolgáltatások (szociális szolgáltatás, segítő-támogató, ellátó rendszer) az átlagtól lényegesen gyengébb minőségben állnak rendelkezésre, és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés korlátozott vagy teljesen hiányzik. Hasonlóan ehhez, a munkához jutás esélye ezeken a településeken az országos átlaghoz képest alacsonyabb.

A lakhatási szegénység okai, következményei:

Ezeknek a periférikus élethelyzeteknek a felszámolását szolgálják a szegregált élethelyzetek kezelésére indított komplex települési programok.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 13 járása közül 9 komplex

programmal fejlesztendő (105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet). A megyében jelentős fejlettségbeli eltérések vannak, elsősorban a megyeszékhely, a decentrumok és a járásközpontok valamint a rurális térségek között. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 229 településsel rendelkezik (a kormányrendelet alapján a kedvezményezett települések 181). A megye településeik legnagyobb hányadát a községek adják 50,6%, ezt követi az 500-999 fő lakosságú kisfalvak 27,5%, és az 500 fő alatti törpe- és aprófalvak 14,48%. Az 5000 fő fölötti kis városok aránya mindössze 7%.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyén belül elsősorban a megye középső és keleti része néz szembe a legsúlyosabb foglalkoztatási nehézségekkel.

A megye gazdasági térszerkezetének fontos mutatója, hogy az összes működő vállalkozás közül Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében található a vállalkozások 4,03 %-a (25 966 db), amivel az országos összesítésben a hetedik. Az 1000 főre jutó vállalkozások térbeli vizsgálatánál megállapítható, hogy a megyei jogú város és a nagyobb városi ranggal rendelkező településeken és vonzáskörzeteiben jelennek meg magasabb számban. A megye keleti területein csak a városoknál figyelhető meg magasabb arány a vállalkozás-sűrűség tekintetében, keleti, északkeleti irányba haladva még inkább felerősödik a „gazdasági pangás”.(Startégiiai tanulmány Szabolcs-Szatmár-Bereg megye fejlesztési céljainak összehangolására)

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye a rendszerváltás óta folyamatosan azért küzd, hogy leszakadását csökkentse az ország fejlettebb régióihoz képest. A különbség csökkentésére tett erőfeszítések sajnos rendre kudarcba fulladtak, hiszen a megye több mint 20 év elteltével is az utolsó előtti helyen áll országos összehasonlításban, és a leszakadás mértéke sem csökkent. (Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei területfejlesztési koncepció II.)

A komplex programmal fejlesztendő járások több, egymást erősítő társadalmi-gazdasági problémával küzdenek, melyeket gyakran a területi elszigeteltség, a periférikus elhelyezkedés tovább nehezít.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

A fejlesztendő járásokban kialakultak olyan településkörök, ahol a hátrányok felhalmozódtak (óvoda, iskola, házi orvos, közlekedés), és a helyi lakosság, településvezetés önerő, szaktudás, információ hiányában nem képes bekapcsolódni a fejlesztési folyamatokba. Így ezeknek a térségeknek a leszakadása felerősödött az utóbbi évtizedben, annak ellenére, hogy jelentős állami támogatások érkeztek a leszakadás mérséklése érdekében.

A helyi adottságokra, erőforrásokra és a helyi kezdeményezésekre épülő gazdaságfejlesztési kezdeményezések támogatása, a közösségi alternatív gazdaság fejlesztés kibontakozásának segítése különösen ezeken a területeken indokolt. Az állami fejlesztéspolitika ezekben a térségekben ugyanis minden erőfeszítése ellenére csekély eredményeket ért el az elmúlt évtizedek alatt. Jellemző, hogy ezekben a térségekben dinamikusabban korszerűsítették az infrastruktúrákat, amelytől a területi leszakadás megállását vagy legalább mérséklődését várták, azonban a gazdaság és a társadalom leépülése tovább erősödött és most is erősödik. Ezek a térségek Magyarország akut foglalkoztatási válságövezetei maradtak továbbra is, amelyeket erőteljes szegregálódás, elvándorlás, gazdasági sorvadás jellemez. (Stratégiai tanulmány Szabolcs-Szatmár-Bereg megye fejlesztési céljainak összehangolására)

Jelentős mértékben meghatározza a fejlesztéspolitika eredményességét, hogy külső vagy belső erőforrásokra alapoz a beavatkozásoknál. Bebizonyosodott, hogy a helyi problémákra nem lehet tartós, fenntartható megoldást találni tisztán külső erőforrások felhasználásával. A csak külső erőforrásokra alapozott gyors fellendülést sokszor gyors hanyatlás követi. A külső erőforrások ezért önmagukban nem kínálhatnak megoldást a térségek leszakadásának megakadályozására. Elengedhetetlen a leszakadó térségek felzárkóztatására a külső erőforrások bevonása mellett, a belső erőforrások feltárása, fejlesztése és alkalmazása. Ezt a folyamatot a helyi gazdaságfejlesztés segítheti, támogathatja. (Dr. Czene Zsolt - Dr. Ricz Judit: Területfejlesztési füzetek)

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye – gazdasági és humán – erőforrás fejlesztési stratégiájának elsődleges célkitűzése, hogy a megye fejlesztési igényeit összehangolja az ágazati operatív programokkal, kiemelten az EFOP-ban lefektetett prioritásokkal.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

A mélyszegénységben élő családok körében igen magas a gyermekkorúak aránya, csekély az időseké, így komoly gondot jelent, hogy az alacsony foglalkoztatottság mellett magas az eltartotti arány, ami alacsony háztartási jövedelmeket produkál.

Az érintett térségekben rendkívül kevés a munkahely a kedvezőtlen gazdasági feltételek és a perifériás helyzet következtében. Emellett nagyon alacsony a mobilitás is, távolabbi munkahelyekre nem járnak be még azok sem, akik esetleg alkalmasak lennének a nyílt munkaerő-piacon történő elhelyezkedésre.

A munkahelyek hiánya mellett gondot okoz az is, hogy a tartós munkanélküliek többsége nem képes megfelelni a nyílt munkaerő-piaci elvárásoknak – sem képzettségben, sem pedig a sikeres munkavégzéshez szükséges készségek tekintetében.

A megyében egyszerre van jelen a súlyos munkanélküliség, a szociális és egészségügyi problémák, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés korlátozottsága. A hátrányok, nehézségek halmozódása generációról generációra való öröklődik.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

Kisléta

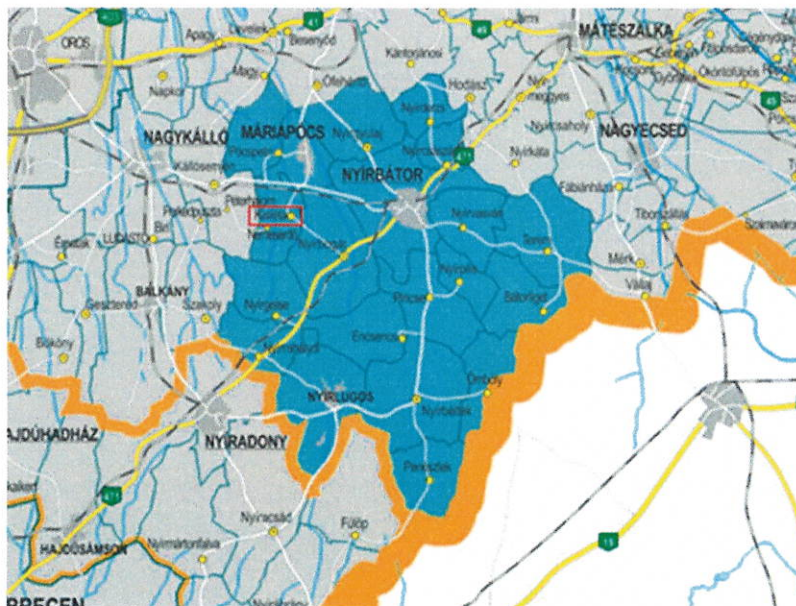
Kisléta a Nyírbátori járáshoz tartozó település.

Nyírbátori járás:

- Terület: 696 km²
- Lakónépesség: 42 998 fő
- A járáshoz tartozó települések száma: 20
- A 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet szerint a nyírbátori járás kedvezményezett járás, fejlesztendő járás, és komplex programmal fejlesztendő járás.
- A 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet szerint a nyírbátori járásban a társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések száma 14, a jelentős munkanélküliséggel sújtott települések száma 16.

Kisléta

- Terület: 22 km²
- Lakónépesség: 1811 fő
- Jogállás: Község
- Járás: Nyírbátori
- Megye: Szabolcs-Szatmár-Bereg
- Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: Igen
- Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: Igen

Kisléta község Önkormányzata az elmúlt több mint 25 évben a pályázati lehetőségektől függően igyekezett fejleszteni a települést. A helyben működő Dr. Jósa István Általános Iskoláját 4 tanteremmel bővítette, folyamatosan fejlesztette, mint a helyi közösségi tér alapját, interaktív táblákat, modern könyvtári számítógépeket pályázott sikeresen a modern iskola és az esélyegyenlőség növelése érdekében.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

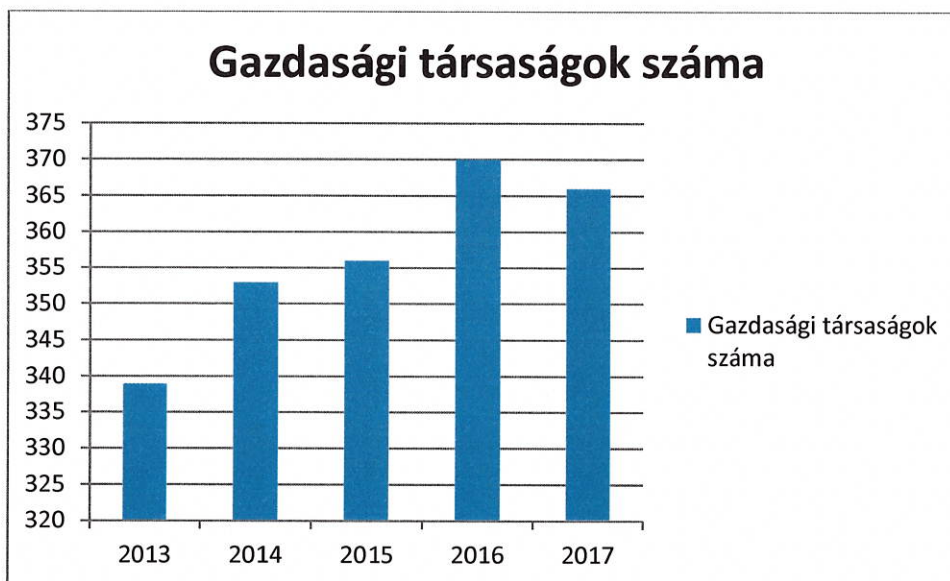
SZÉCHENYI 2020

A Kislétai Napközi Otthonos Óvoda jelenleg 2 csoporttal működik, mely modern körülmények között fogadja a kicsiket.

A szociális alapellátás területén 1993 óta akkor „Gondozási Központ”, jelenleg Egyesített Szociális Intézmény elnevezéssel a szociális alapellátások, mint a szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés idősek klubja mellett a kezdetektől fogva biztosítja az idősek ápoló-gondozó otthona szakosított ellátást, melyet az idősödő rászorulók vesznek igénybe. Az étkeztetés helyben az Önkormányzati Konyha üzemeltetésével biztosítják az intézmények és a lakosok részére. A településen helyben működik a védőnői szolgálat, a gyermekjóléti szolgálat, körzeti háziorvosi és fogorvosi ellátás.

A település gazdasági élete:

Regisztrált gazdasági szervezetek száma – GFO 14

Forrás: TeIR

Mint az a táblázatból is látszik, a településen viszonylag magas a regisztrált gazdasági szervezetek száma, ám a foglalkoztatottság területén betöltött szerepük, már sokkal árnyaltabb, mivel igazán nagy foglalkoztatotti létszámmal bíró gazdasági társaság nincs a

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

településen. Ez viszont nem jelenti azt, hogy munkalehetőség sincs, még ha nem is közvetlenül a településen, de viszonylag szűk vonzaskörzetében már elég széles a választék. Így pl. a Máriapócscon működő konzervgyártással foglalkozó Gloster Kft. főleg szezonálisan duzzasztja fel a dolgozói létszámot, de ez az időszak több hónapot jelent. Emellett állandó dolgozói létszámában is van egy kisebb mértékű, természetes fluktuáció, amely helyekre folyamatosan lehet jelentkezni. Szintén ezen a településen működik a Dercés Keveréktakarmány gyártó Kft. ahol ugyancsak van lehetőség munkavégzésre. Alig 13 km-re található Nyírbátor, a járás központja, amelynek ipari parkja folyamatosan bővül és az ott jelenlévő vállalkozások szintén számos nyitott pozícióval rendelkeznek. Az itt megtalálható cégek külföldi nagyvállalatok helyi egységei, amelyekben mind a munkakultúra, mind a bérezés a környékbeli átlaghoz képest kedvezőbb. Az Ipari Parkban működő cégek egy része saját autóbuszjárat működtetésével segíti a munkavállalók közlekedését, illetve munkába jutását. Az itt folyó folyamatos termelés miatt gyakori a többműszakos munkarend, ami bizonyos élethelyzetekben nehézséget jelenthet. A járásszékhelyen az ipari parkon kívül is több olyan vállalkozás működik, amelyek nagy létszámú munkaerő foglalkoztatására is kapacitással bírnak.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

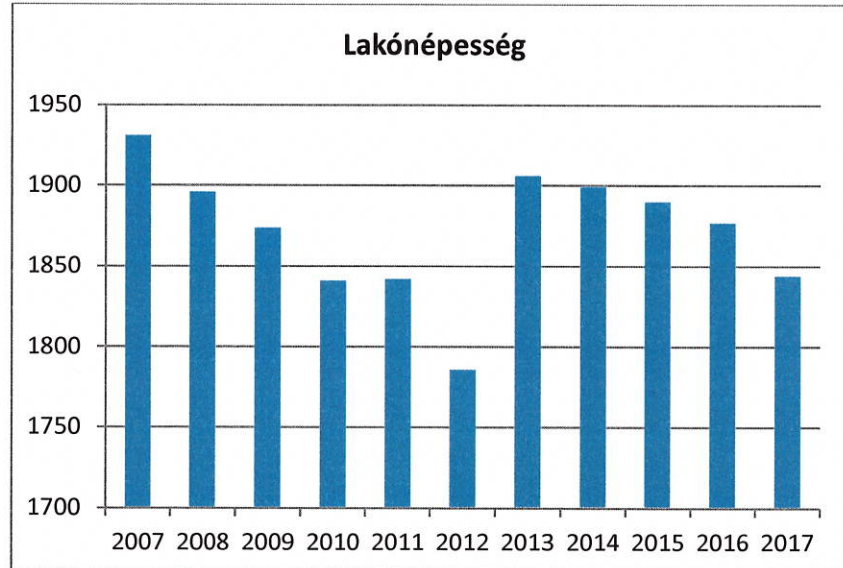

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

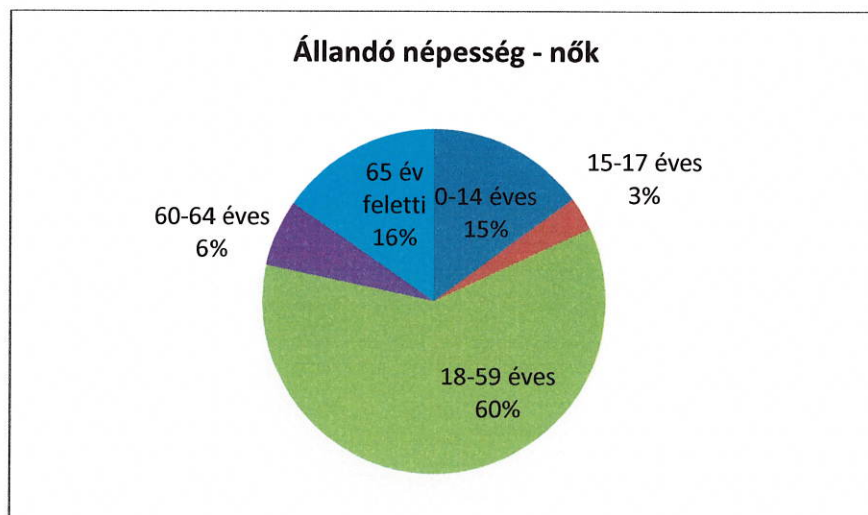
A település demográfiai jellemzője

- Lakónépesség száma az év végén/Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település lakosság száma 2007 után meglehetősen intenzíven csökkenni kezdett és 2012-re érte el a mélypontot, ami a vizsgált időszak kezdetéhez képest közel 100 fős csökkenést jelent. Ezt követően hirtelen megugrott a lakónépesség száma, de 2013 óta folyamatosan csökken a lakosság szám, amit mindenképp meg kell állítani, mert ha a folyamat folytatódik, akkor a kedvező lehetőségek ellenére a település fokozatosan előregszik és elnéptelenedik.

- Állandó népesség/Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

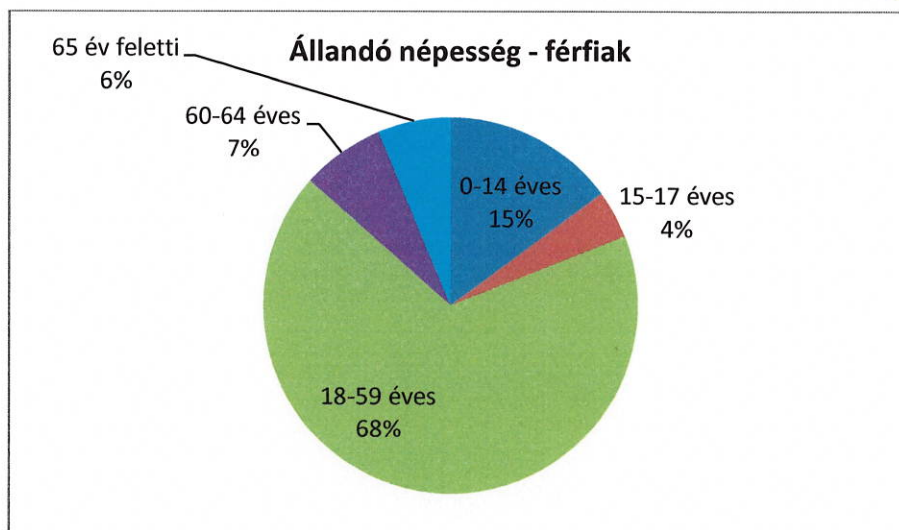
MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

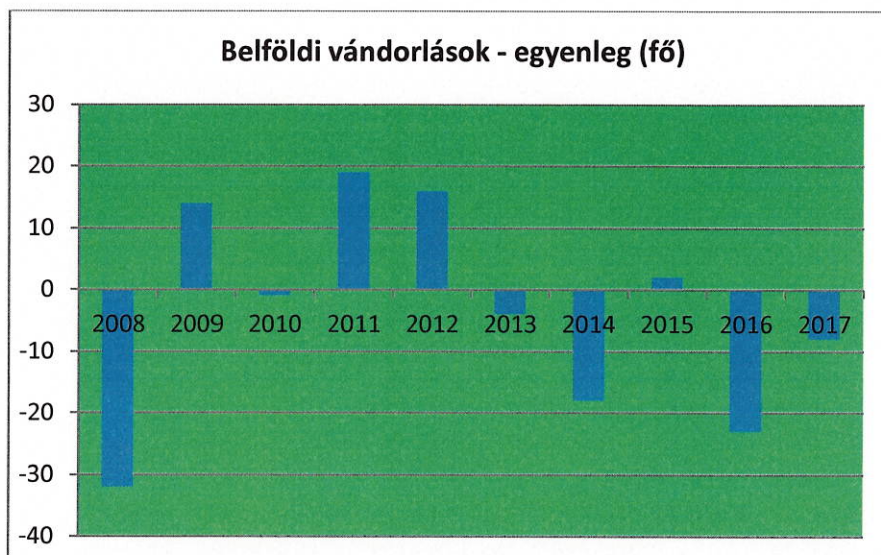
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

Az állandó népességben belül a nemek korcsoportonkénti megoszlását vizsgálva látszik, hogy igazán nagymértékű eltérés nincs. Ami érdekesség, hogy az aktív korúak (18-59) körében jóval nagyobb arányban vannak a férfiak, mint a nők, azonban a legidősebb vizsgált korosztályban ez az arány megfordul a nők javára. Az előbbi egyik magyarázata lehet, hogy a nők nagyobb számban költöznek el a településről házasságkötésüket követően, míg az utóbbi eltérés adódhat abból, hogy a statisztikai adatoknak megfelelően a férfiaknak itt is alacsonyabb a várható élettartama, mint a nőknek.

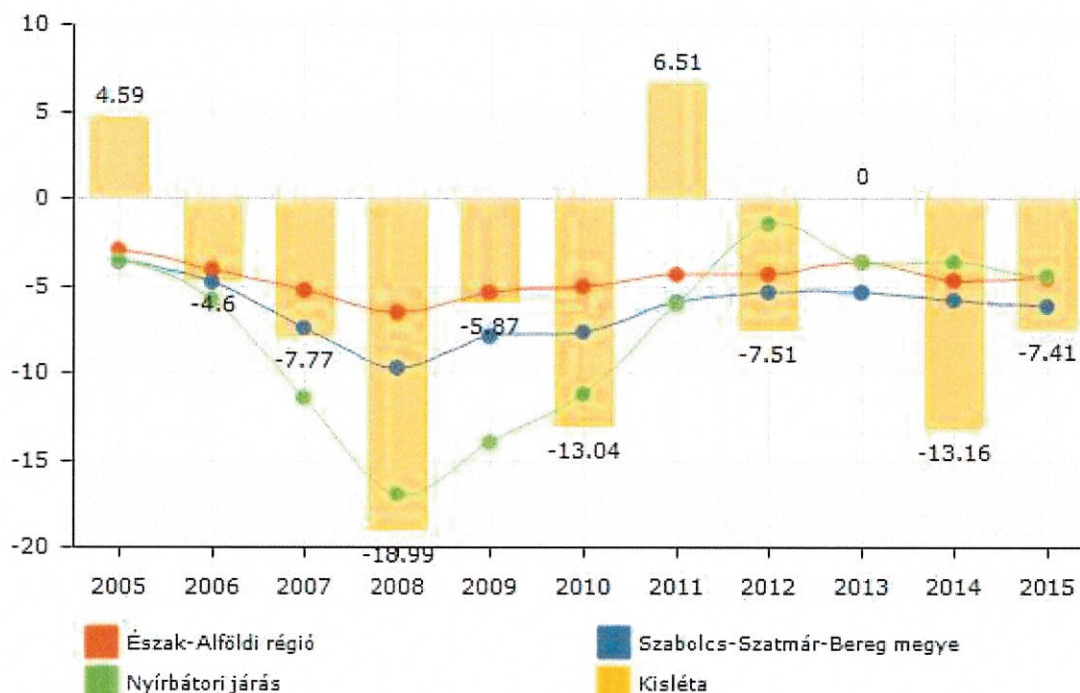
- Belföldi vándorlások/Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

- Vándorlási egyenleg (ezrelék)

(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A belföldi vándorlások száma jól illeszkedik a lakónépesség számának alakulásához, hiszen annak csökkenéséhez az elvándorlás ugyanúgy hozzájárult, mint az emelkedéshez az odavándorlás.

A vándorlási egyenleg ezrelékes vizsgálatából látszik, hogy 2006 után egészen 2010-ig negatív értéket mutat, vagyis többen költöztek el a településről, mint ahányan odaköltöztek, ami teljesen szinkronban van a lakónépesség alakulásával.

Ezt követően, volt egy odavándorlási hullám, ami miatt nőtt a lakosságszám, de ezt az egyszeri alkalmat ismét egy elvándorlási sorozat követte, hozzájárulva a népességszám folyamatos csökkenéséhez.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

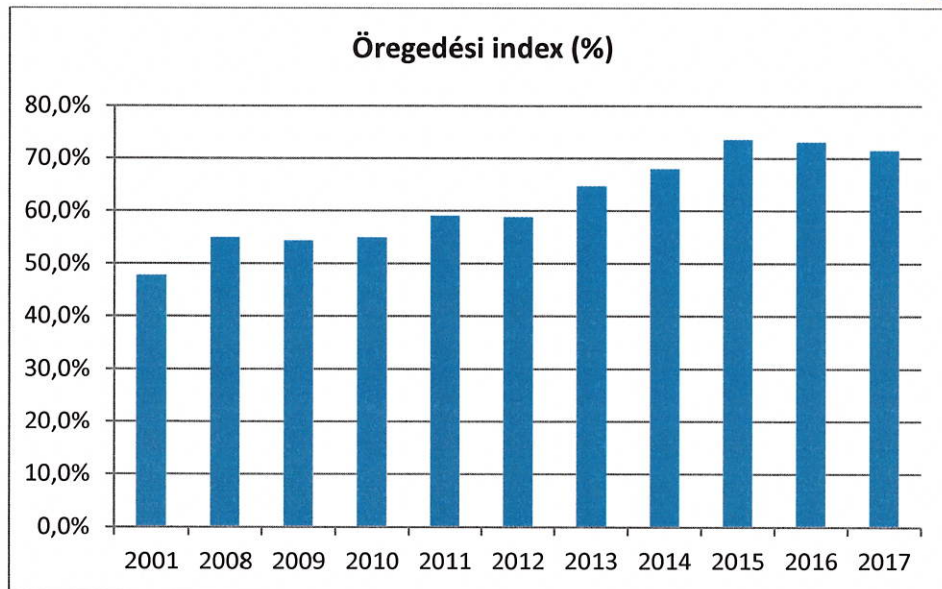
MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

Az öregedési index 2001 óta – kisebb csökkenésektől eltekintve – alapvetően emelkedő tendenciát mutat. Ez abszolút tipikus jelenség a vidéki települések esetében, vagyis jól mutatja, hogy a település lassan elöregszik. Ha ehhez figyelembe vesszük azt is, hogy a népességszáma folyamatosan csökken, akkor egy komoly demográfiai problémával kerülnek szembe, amit középtávon meg kell állítani és lehetőség szerint visszafordítani, mert egy ponton túl a folyamat olyannyira fel fog gyorsulni, hogy akkor már nem lesz lehetőség a reverzibilitásra. Ez pedig a település létét, illetve veszélyezteteti végső soron, de mindenképp csökkenti az élhetőségét. Aktív és reprodukálódó népesség hiányában pedig az elnéptelenedés veszélye jelenik meg. A jelenséget alapvetően úgy lehet kezelni, ha a település képes a fiatalokat megtartani, sőt odavonzani.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

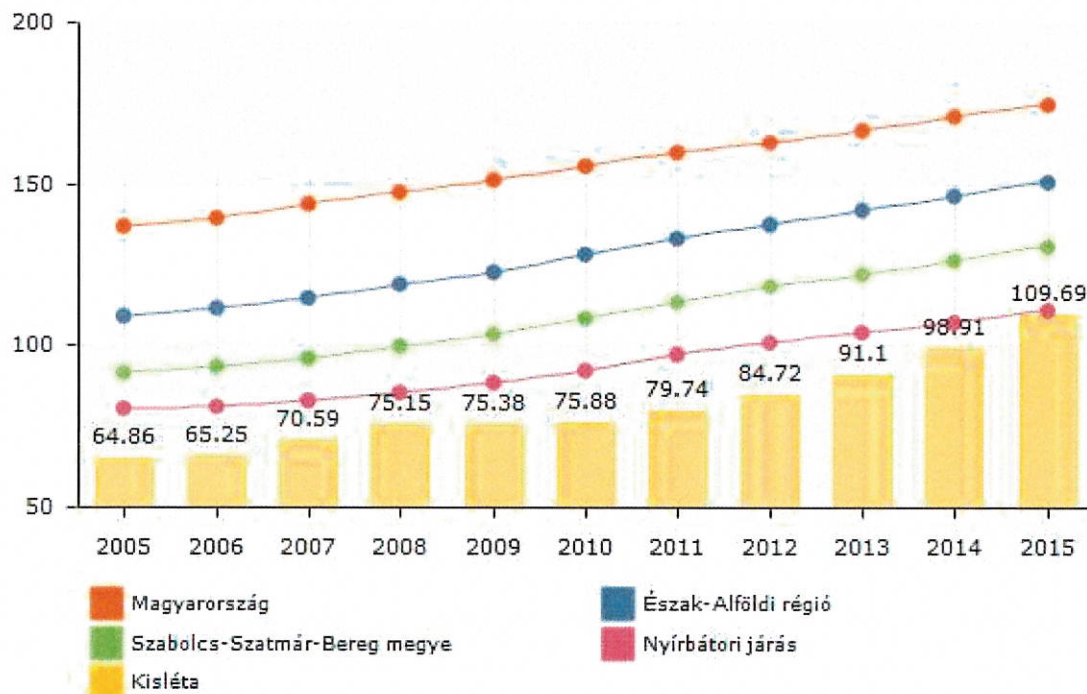
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

Öregedési mutató

Állandó népességből a 100 0-14 évesre jutó 60-x évesek száma

(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Az öregedési mutató az öregedési indexel szinkronban folyamatos emelkedést mutat. Ez gyakorlatilag egybe vág az országos tendenciákkal, ahol szintén a növekedés a meghatározó. A 10 éves intervallumban, amit a grafikon is mutat jól látható, hogy 100 0-14 évesre jutó 65-x évesek száma 65-ről 110 re emelkedett, ami közel duplikálódás egy ilyen, viszonylag rövid időszak alatt, hiszen ez az intervallum még egy generációváltásnyi idő sincs. A jelenség hátterében az állhat, hogy a kedvezőtlen lehetőségek miatt a fiatalok elköltöznek a településről. Ez, ahogy azt korábban is megfogalmaztuk a fokozatos előregedéshez vezet, ami csökkenti a település megtartó- és vonzerejét és így ez az öngerjesztő folyamat fokozatosan gyorsulni is fog, ezért az ezt ellensúlyozó intézkedéseknek mihamarabb neki kell látni.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

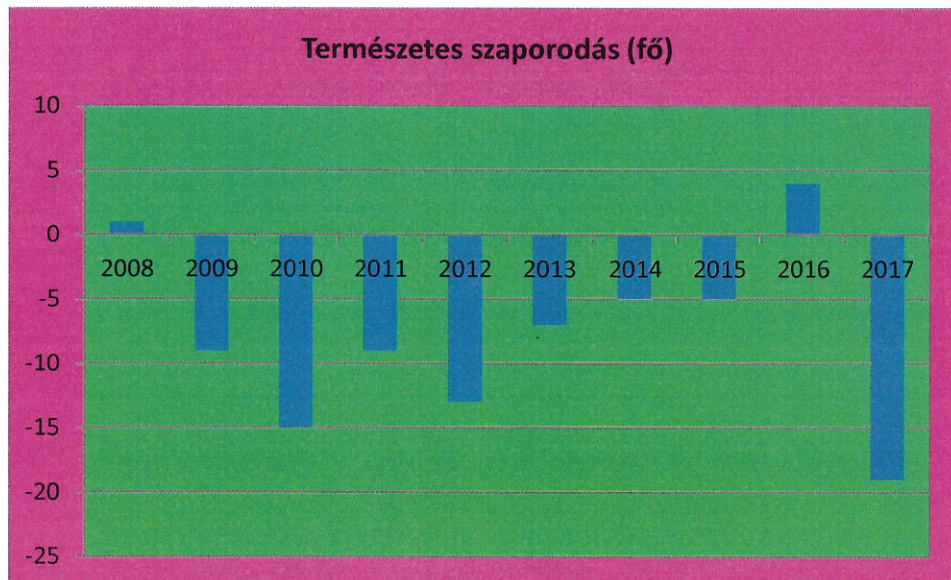
Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

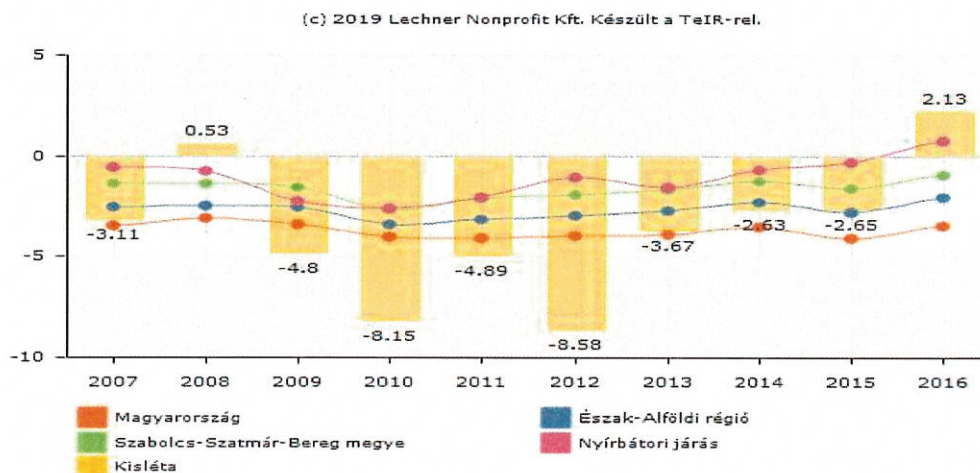
- Természetes szaporodás/Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az, hogy az öregedési index növekvő tendenciát mutat, nagymértékben köszönhető annak is, hogy a természetes szaporodás összességében negatív értékű, vagyis a vizsgált időszakban kevesebben születtek, mint ahányan meghaltak. Ennek alapján elmondható, hogy nem csupán az elvándorlás, hanem az élve születések is csökkentik a lakónépesség számát.

Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék)

Az élveszületések és a halálozások különbözete ezer lakosra vetítve.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

A természetes szaporodás/fogyás (ezrelék) arányait illetően elmondható, hogy Kisléta mutatói tendenciát tekintve megegyeznek az országos mutatókkal, ugyanakkor sok esetben attól rosszabb értékeket mutatnak. Lehangelő, hogy az élveszületések száma alacsonyabb a településen, mint a halálozások száma, vagyis Kisléta is a vidéki településekre jellemző előregedő település. Ahhoz, hogy ez ne így legyen szükség van a település megtartó erejének növelésére.

Jövedelmi és vagyoni helyzet

Az országosan 2016-ban a háztartások jövedelmi helyzete javult, mind színvonala, mind szerkezete pozitív irányban változott. Az egy főre jutó éves átlagos bruttó jövedelem 1 millió 504 ezer forintot tett ki, 4,4%-kal többet a 2015. évinél. A teljes népességre számított egy főre jutó éves nettó jövedelem átlagosan 1 millió 199 ezer forint volt, ami 4,2%-os nominális növekedés.

Az országos tendenciának megfelelően Kislétán is emelkedett az egy főre eső összes nettó jövedelem, de jelentős mértékben elmarad az országos mértéktől, annak csupán nem sokkal több mint fele. Ráadásul ez a jövedelem a regionális, és megyei mértéktől is jelentős mértékben elmarad, ami komoly hatással van az itt élők életminőségére, hiszen ebből az következtethető, hogy az országos átlagnál mindenképp, de a regionális és megyei szinttől is rosszabb.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

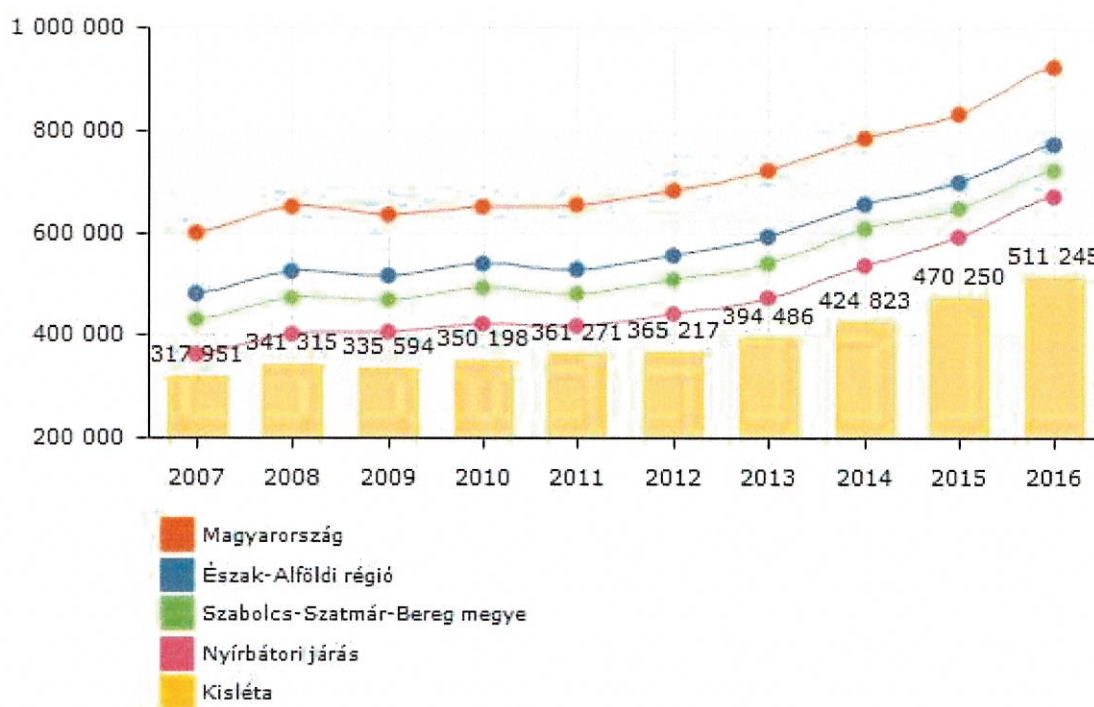
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem (Ft)

A személyi jövedelemadóköteles jövedelem adóval csökkentett értéke egy lakosra vetítve.

(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

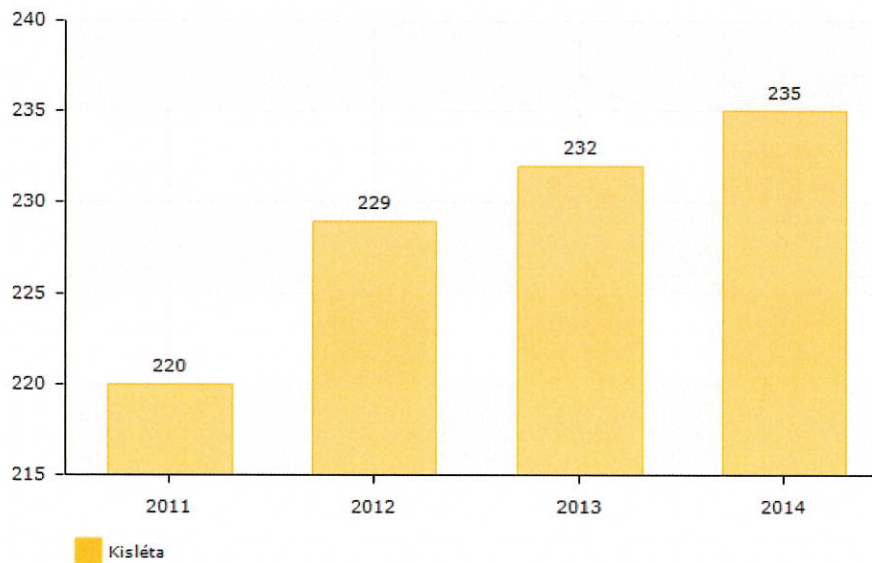
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

- Regisztrált vállalkozások száma a mezőgazdaság,
erdőgazdálkodás, halászat nemzetgazdasági ágakban, 2011-től (db)

A megfigyelés időpontjában jogilag - adminisztratív nyilvántartások szerint - létező
egység, azaz adószámmal rendelkező gazdasági szervezet, beleértve az adott időpontban csőd-, felszámolási
és végelszámolási eljárás alatt állókat is.

(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Mezőgazdasággal foglalkozók őstermelőként is működnek a településen.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

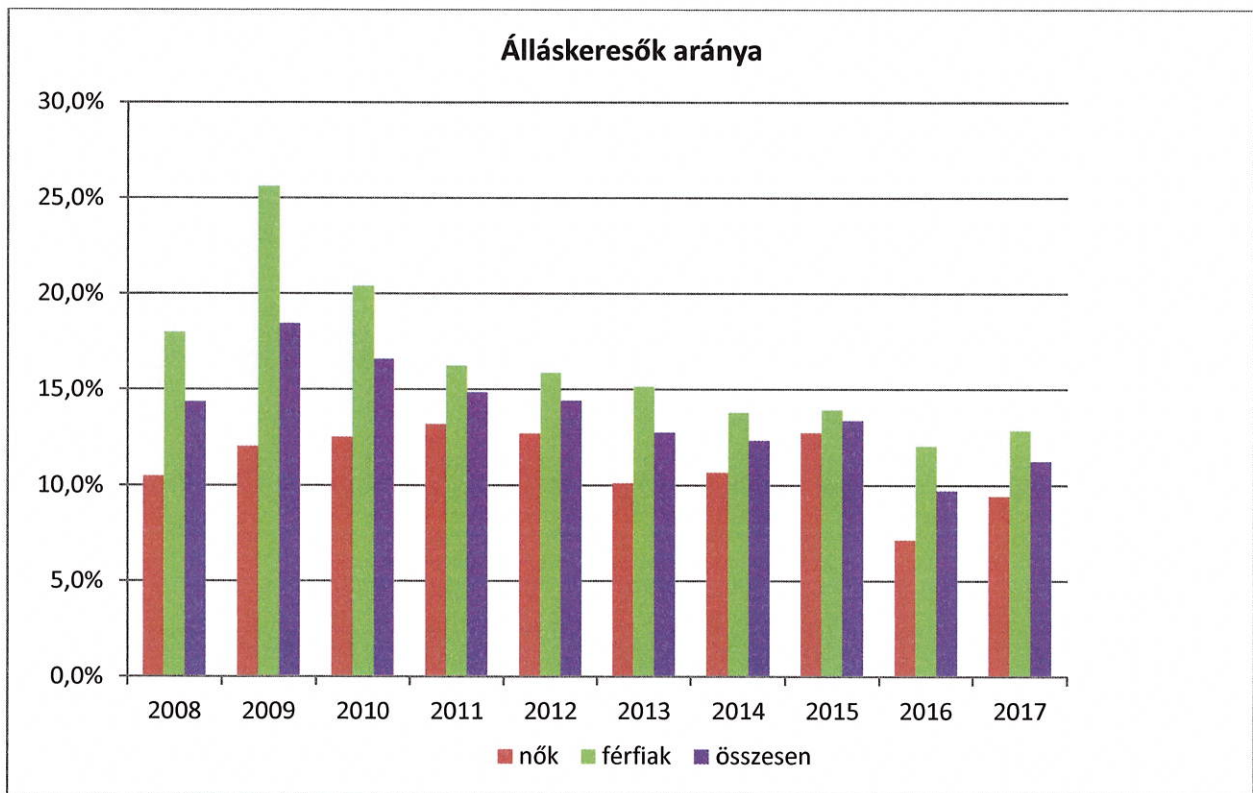
Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

- Munkanélküliségi ráta Kislétán nemek szerint /Forrás:
TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az egyértelműen látszik, hogy a gazdasági válságot követően jelentősen emelkedett a munkanélküliek száma, akik között a férfiak voltak arányaiban is kimagaslóan többen. Ez vélhetően a gazdasági válság által jelentős mértékben sújtott építőiparból elbocsátott munkavállalók miatt lehetett így, hiszen ezek szinte kivétel nélkül férfiak. A gazdaság konszolidálódásával a munkanélküliség is csökkenni kezdett, de az ezt követő években is megfigyelhető, hogy a férfiak száma magasabb, mint a nőké, ami ez utóbbi csoportra nézve meglehetősen pozitív, hiszen esélyegyenlőségi szempontból ők is a védett csoportok egyikét alkotják.

Az Észak-Alföldi régió még mindig az ország egyik legelmaradottabb régiója. Bár az országos szinten emelkedő foglalkoztatottság és a csökkenő munkanélküliség itt is kimutatható, a munkanélküliség magasabb, a foglalkoztatottság szintje pedig alacsonyabb az országos átlagnál. Ugyanezek a megállapítások mondhatók el Kisléta esetében is.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

Bár a környező nagyobb településeken, városokban adott szakterületen munkaerőhiány mutatkozik, a nem megfelelő képzettség miatt a településen élő aktív korúak ezeket az álláshelyeket nem feltétlenül tudják betölteni.

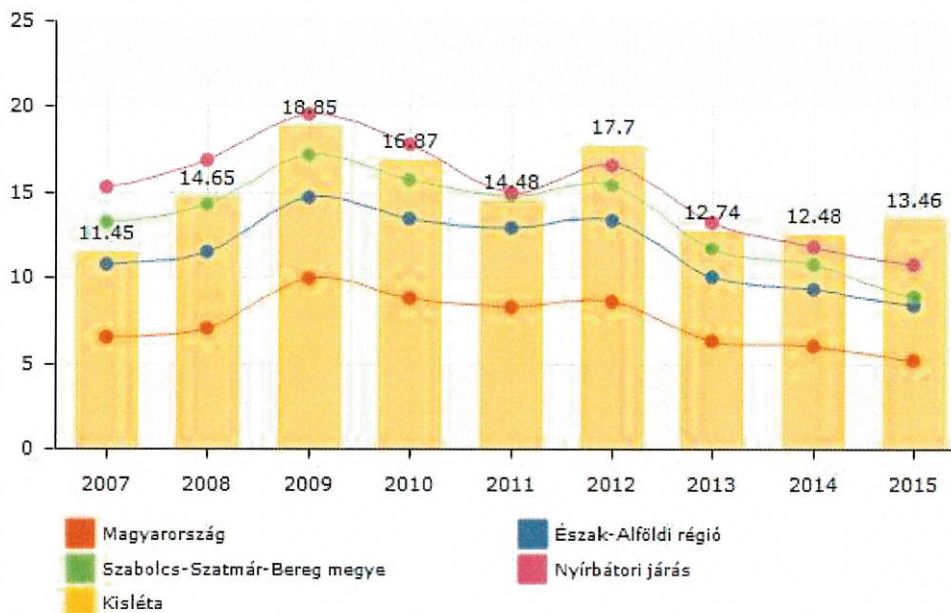
A munkanélküliségi rátát vizsgálva megállapítható, hogy a 2008-as gazdasági válság után országos szinten csökkeni kezdett a munkanélküliség. Ugyanez elmondható Kisléta vonatkozásában is, ugyanakkor megállapítható, hogy a munkanélküliség mértéke még így is több mint kétszer akkora a településen, mint az országos átlag.

Ha pedig azt is vizsgáljuk, hogy milyen arányú a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya, akkor egy még elkésőbb képet kapunk hiszen Kislétán minden más vizsgált lokációhoz képest rosszabb a helyzet, hiszen az összes háztartás közel felében van álláskereső.

Munkanélküliségi ráta (%)

Regisztrált munkanélküliek száma száz 15-59 éves állandó lakosra.

(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

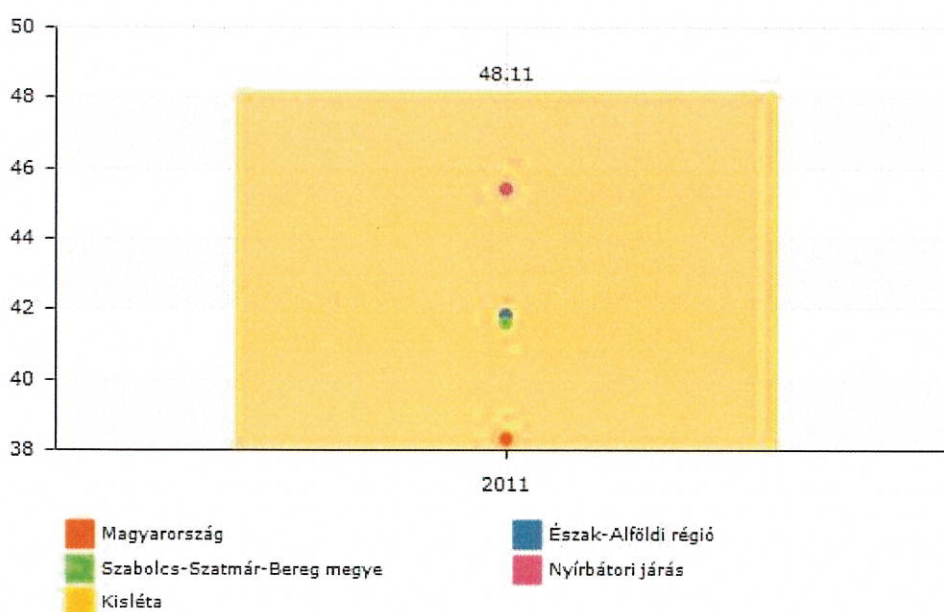
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)

Foglalkoztatott személy nélküli háztartások az összes háztartás százalékában, a népszámlálás adatai alapján.

(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A község infrastrukturális feltételei kedvezőek; ivóvíz, gáz, villany a község szinte teljes területén kiépített. A szennyvízcsatorna lefedettség is csaknem teljes a településen.

A belterületi önkormányzati utak felújítása aszfaltozása folyamatosan történik, az utak átlagos minőségűek. A lakosság saját tulajdonú ingatlanban él. A lakások komfortfokozatában vannak eltérések, mert bár a lakások nagy része összkomfortos, alacsony komfort fokozatú lakások is találhatóak a településen, elsősorban a szegregátumokban.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

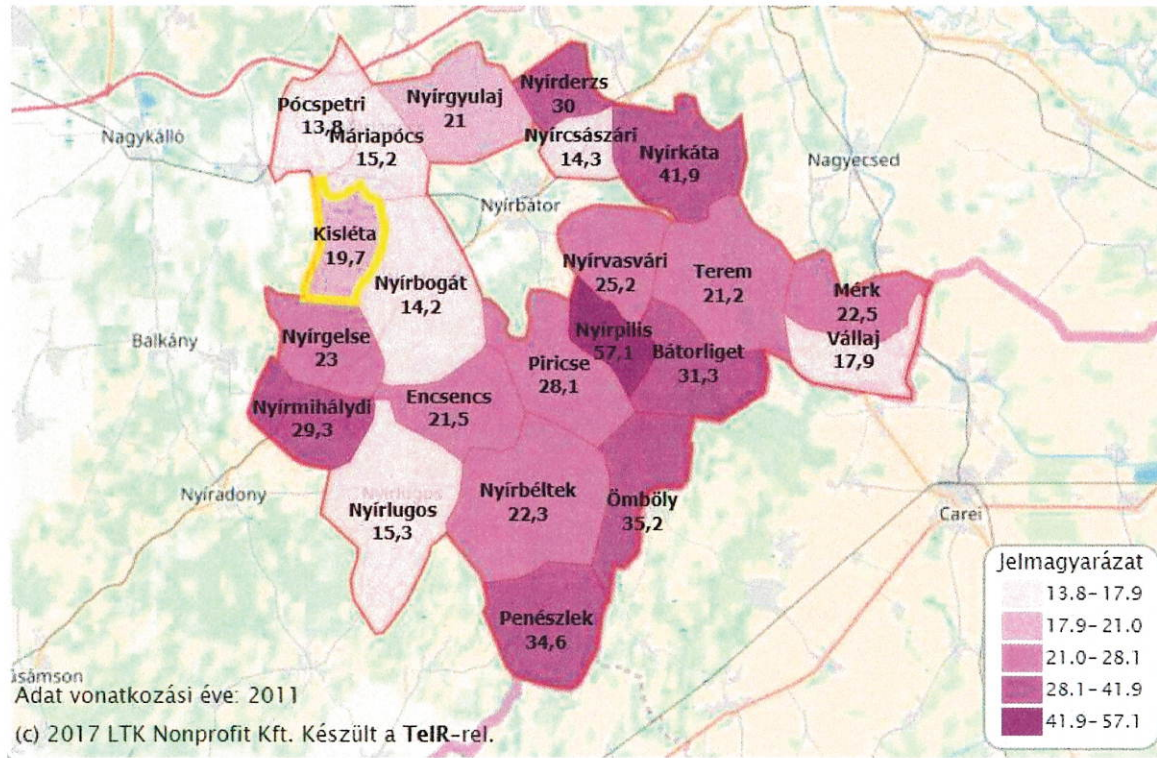
Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

- Alacsony komfort fokozatú lakások aránya
(félkomfortos, komfort nélküli, szükséglakás) (%)
Népszámlálás 2011

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

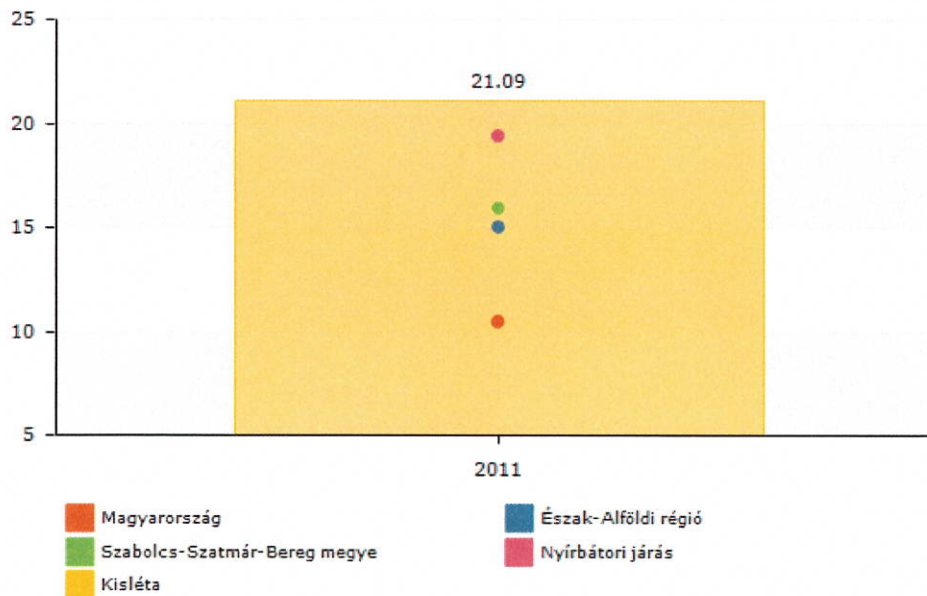
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

- Komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül (%)

Félkomfortos az a lakás, üdülő, amely legalább egy 12 m²-t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhellyel, továbbá fürdőhellyel vagy vízöblítéses WC-vel, villannyal, vízellátással és egyedi fűtési móddal rendelkezik. Komfort nélküli az a lakás, üdülő, amely legalább egy 12 m²-t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhellyel, valamint egyedi fűtési móddal rendelkezik. A komfortfokozatok egyikébe sem sorolható lakások a szükség- és egyéb lakások. A népszámlálás adatai alapján.

(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

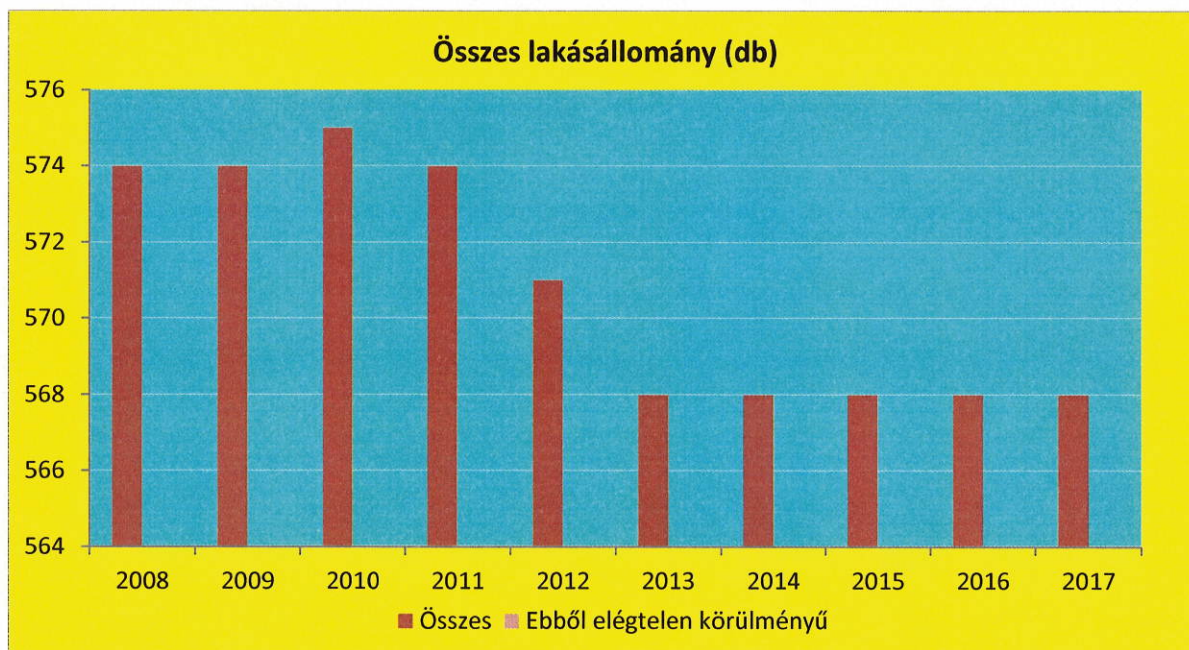

BEFKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

A településen a lakások száma az utóbbi öt évben nem változott, ám az azt megelőző időszakhoz képest minimálisan ugyan, de csökkent.

- Lakásállomány

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

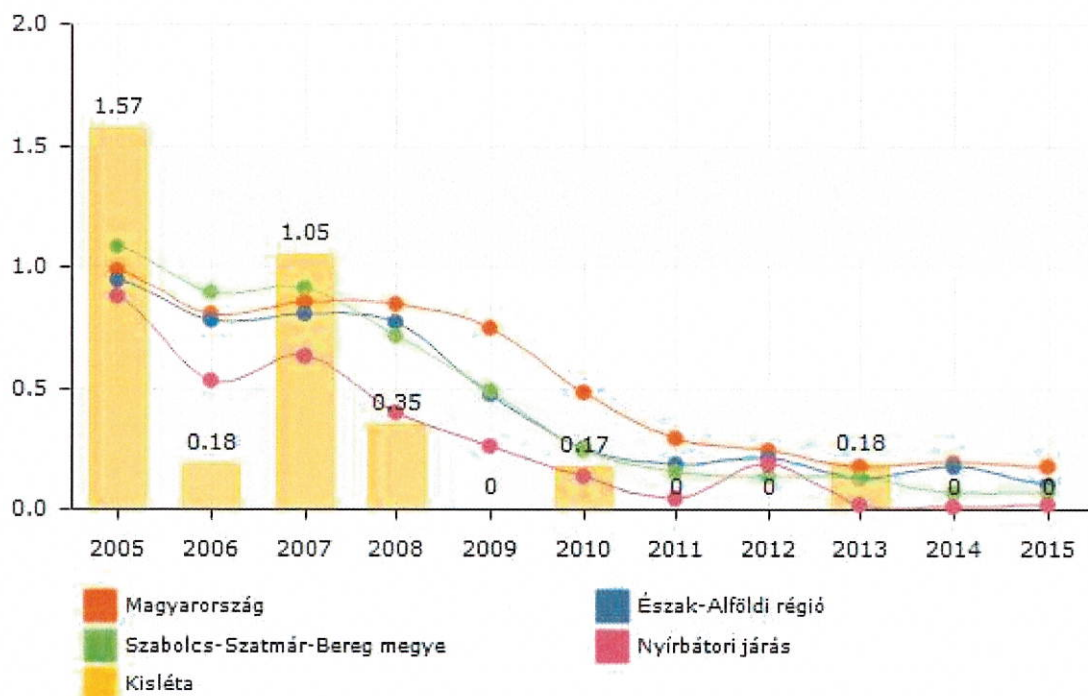
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

Új építésű lakások aránya (százalék)

A tárgyévben épített lakások aránya az év végi lakásállományon belül.

(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A lakóingatlanok között az új építésű lakások aránya az elmúlt 10 évet vizsgálva csökkenő tendenciát mutat. 2014-2015-ben pedig új lakást egyáltalán nem építettek a településen.

A település lakásállományából:

1. Az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma: 0 db.

a) bérlakás-állomány

Bérlakás állomány: 4 db.

1. Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma: 0 db.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFECTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

b) szociális lakhatás

Szociális bérlakás állomány: 5 db.

1. Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma: 0 db.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok: 0 db.

1. Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma: 0 db.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

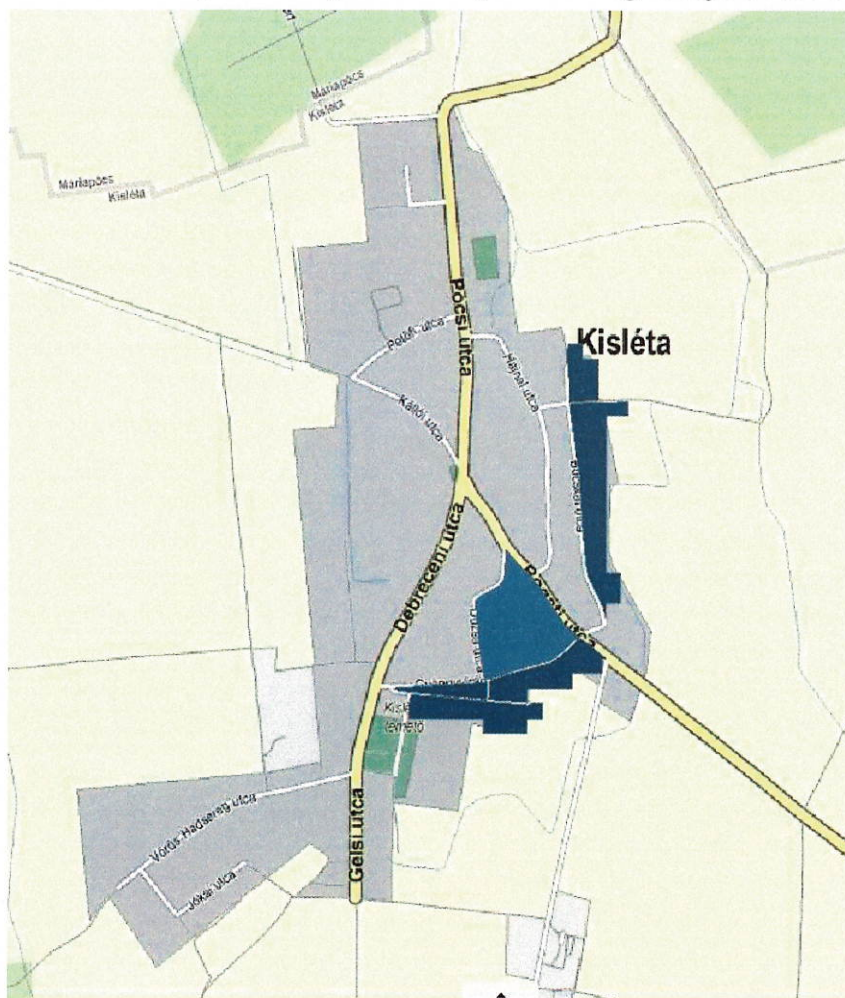
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

A szegregátum

A 2011-es népszámlálás adatai alapján a KSH elvégezte a településen található szegregátumok lehatárolását. A lehatárolás a 314/2012-es Kormányrendelet 10. mellékletében meghatározott szegregációs mutató alapján történt. A szegregációs mutató a 2011-es népszámlálási adatokból állítható elő. A 314/2012-es Kormányrendeletben foglaltak szerint azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15–59 év) belül eléri, illetve meghaladja az adott településtípusokra vonatkozó határértéket.

A kartogram a Kislétán található szegregátumokat, valamint a szegregációval veszélyeztetett területeket mutatja. (Jelmagyarázat: sötétkék=szegregátum, a szegregációs mutató 50%, vagy afeletti, világoskék = szegregációval veszélyeztetett terület, a szegregációs mutató 40-50%.) A jelzett területeken a magánháztartásokban élők száma meghaladja az 50 főt.

A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 10. melléklete alapján a 2000 főnél kisebb városok és községek esetében szegregált területnek azt a település területén belül területileg egybefüggő tömböt tekinthetjük, ahol a szegregációs mutató értéke nagyobb egyenlő, mint 50%,

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

szegregációval veszélyeztetett területnek pedig azt a település területén belül területileg egybefüggő tömböt tekinthetjük, amelynél a szegregációs mutató értéke nagyobb egyenlő mint 40%, de kisebb mint 50%.

Ez alapján megállapítható, hogy Kislétán 2 szegregátum található.

1. szegregátum: Bocskai utca
2. szegregátum: Gyöngyvirág utca és Béke utca

Mutató megnevezése	Kisléta összesen	1. szegregátum (Bocskai utca.)	2. szegregátum (Gyöngyvirág utca, Béke utca)
Lakónépeség száma (fő)	1 849	182	148
Lakónépeségen belül 0-14 évesek aránya (%)	18,7	22,5	22,3
Lakónépeségen belül 15-59 évesek aránya (%)	67,6	68,7	71,6
Lakónépeségen belül 60-x évesek aránya (%)	13,8	8,8	6,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	46,0	76,8	81,1
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában (%)	5,7	0,0	0,0
Lakásállomány (db)	568	53	36
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	19,7	54,7	44,4
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	62,9	92,8	89,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	40,0	72,0	75,5
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	36,3	6,8	10,3
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	48,1	86,0	79,5
Állandó népesség száma (fő)	1 786		

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (%)	42,5	55,6	72,7
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül (%)	68,0	90,7	89,2
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) (%)	19,3	47,1	31,3
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya (%)	12,3		25,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül (%)	18,3	54,7	45,7
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül (%)	5,1	34,0	

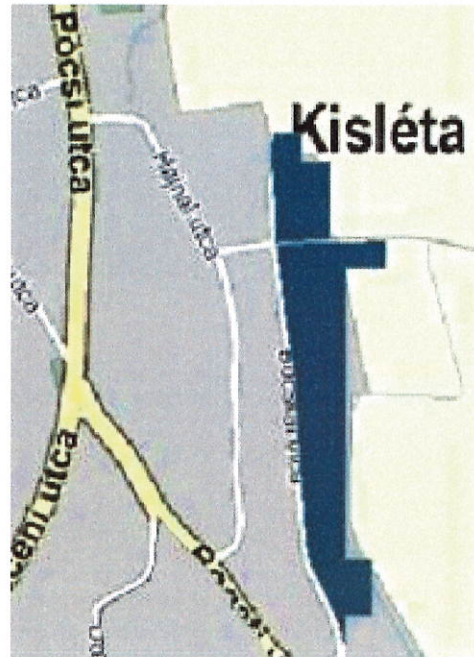
A szegregációval veszélyeztetett terület a Dózsa György, Bogáti és Gyöngyvirág utcák által határolt terület.

A „Szegregált élethelyzetek felszámolása komplex programokkal Kislétán” című pályázat célterülete a kartogramon jelölt 1-es szegregátum, így a folytatásban a célterületre vonatkozó adatokat ismertetjük.

Kisléta– 1.Szegregátum adatai:

A szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 50% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt

Mutató megnevezése	Kisléta összesen	1. szegregátum (Bocskai utca.)
Lakónépesség száma (fő)	1 849	182
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	18,7	22,5
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	67,6	68,7
Lakónépességen belül 60-x évesek aránya (%)	13,8	8,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	46,0	76,8
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában (%)	5,7	0,0
Lakásállomány (db)	568	53
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	19,7	54,7
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	62,9	92,8

Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	40,0	72,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	36,3	6,8
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	48,1	86,0
Állandó népesség száma (fő)	1 786	
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (%)	42,5	55,6
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül (%)	68,0	90,7
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) (%)	19,3	47,1
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya (%)	12,3	
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül (%)	18,3	54,7
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül (%)	5,1	34,0

A lakónépesség száma a célterületként kiválasztott 1-es szegregátumban 182 fő, ami a Bocskai utat foglalja magába. A szegregátum a település határán alakult ki, melynek oka az alacsonyabb telekár volt. Jellemző a Bocskai utcára hogy jellemzően alacsony komfortfokozatú házak találhatók a településrészen, alacsonyak az ingatlanárak.

Mutató megnevezése	Kisléta összesen	1. szegregátum (Bocskai utca.)
Lakónépesség száma (fő)	1 849	182
Lakásállomány (db)	568	53
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	19,7	54,7
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül (%)	18,3	54,7
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül (%)	5,1	34,0

Mint az a táblázatban is látható a célterületként kiválasztott szegregátumban található a település teljes lakásállományának közel 10%-a (9,8%). Az itt található lakások hiányosságai azonban ennél az aránynál jóval magasabb arányt mutatnak, vagyis jelentősen felülreprezentált a valamilyen szempontból nem megfelelő lakások száma a település egészéhez viszonyítva. Az itt található lakások több mint fele (54,7%-a) alacsony komfortfokozatú, ami arányaiban közel háromszorosa a település teljes lakásállományához viszonyítva, ahol csak a lakások ötödére igaz, hogy alacsony komfort fokozatúak.

Ugyanilyen nagy mértéket mutat a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül. Itt is 54,7%-os az arány, ami viszonyítva a település teljes lakásállományára vetített arányszámhoz még nagyobb eltérést mutat, mint az előző szempont, hiszen ez megállapítás az összes lakást számba véve csupán a lakások 18,3%-ra igaz.

Az egyszobás lakások aránya a szegregátumon belül 34%, ami közel hétszerese a település egészéhez viszonyított aránynak (5,1%).

Ha az előző két mutatót vizsgáljuk, annak kapcsán elmondható, hogy a lakásokban élők hiányt szenvednek valamely olyan közmű ellátottságból, ami a megfelelően biztonságos és higiénikus lakhatáshoz kell, ezzel biztosítva a megfelelő életkörülményeket.

Ezen megállapítást alátámasztja a 147/1992. (XI. 6.)

Korm. rendelet - 4. számú melléklet az önkormányzati

ingatlankezelésről, amely a komfort nélküli és félkomfortos lakások

jellemzőit a következő képpen határozza meg: Komfort nélküli lakás; az a lakás, amely a félkomfortos lakás követelményeinek sem felel meg, de legalább 12 m²-t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhellyel, továbbá a lakáson kívül WC (árnyékszék) használatával és egyedi fűtési móddal rendelkezik, valamint a vízfelvétel lehetősége biztosított. Félkomfortos lakás; Az a lakás, amely a komfortos lakás követelményeinek nem felel meg, de legalább 12 m²- t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhellyel, továbbá fürdőhellyel vagy WC-vel és közművesítettséggel (legalább villany-és vízellátással), valamint egyedi fűtési móddal rendelkezik. (ugyanakkor pl. csatornázottság itt nincs).

Az egyszobás lakások magas száma pedig azért jelent problémát, mert a lakásokban általában több – minimum két – generáció lakik együtt. A különböző korú embereknek azonban különböző igényeik, szükségleteik vannak, más az érdeklődésük, eltérő fejlődési szakaszban vannak, pszichológiai érettségük és képességük más-más tevékenységek végzésére determinálja őket. Ezekből az eltérő igényekből, ha azok nem kerülnek kielégítésre, feszültségek alakulhatnak ki, ami a pszicho-szociális fejlődést negatívan befolyásolja, ami személyiség fejlődési problémákat okoz.

Vagyis összességében elmondható, hogy a nem megfelelő lakáskörülmények komoly hatással vannak a benne lakók életminőségére, személyiségére, lehetőségeire, így ahhoz hogy ebben javulást lehessen elérni, így javítva az egyének szociális, társadalmi, egzisztenciális mentális és egészségi állapotát, mindenképpen szükséges a lakáskörülmények javítása és/vagy annak a lehetőségnek a biztosítása, hogy az egyének segítségnyújtás mellett változtatni tudjanak ezeken, hiszen önállóan erre nem képesek.

Az ingatlanok jellemzője, hogy kertes épületek, minőségük állaga, infrastrukturális ellátottságuk változó, vannak erősen leromlott, életveszélyes épületek és vannak összkomfortos lakóépületek. Minden közmű elérhetősége biztosított, de jelentős hányadban nem használják. Az ok lehet nem fizetés miatti kizárás, vagy rácsatlakozás elmaradása egyaránt. A közterületek egy része rendezett, de vannak rendezetlen, szemetes, nem karbantartott részek is. A terület lakóövezet, rendezetlen, sokszor szemetes.

Telepek, szegregátumok helyzete – lakásállomány

	komfort nélküli lakások a belterületen	komfort nélküli lakások a külterületen	komfort nélküli lakások a nem szegregált lakóterületeken	komfort nélküli lakások a szegregált lakóterületeken
száma	182	0	106	76
	alapozással nem rendelkező lakások a belterületen	alapozással nem rendelkező lakások a külterületen	alapozással nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	alapozással nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma	65	0	23	42
	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a belterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a külterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma	24	0	8	16
	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a belterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a külterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma	386	0	364	22
	árammal ellátott lakások a belterületen	árammal ellátott lakások a külterületen	árammal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	árammal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma	398	0	310	88
	vezetékes gázzal ellátott lakások a belterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a külterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes gázzal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma	311	0	293	18

	csatornával ellátott lakások a belterületen	csatornával ellátott lakások a külterületen	csatornával ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	csatornával ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma	302	0	296	6

Forrás: Önkormányzati adatok, TeIR, KSH adatbázis

A rendelkezésre álló források minél hatékonyabb és az eredményeket hosszabb távon fenntartani képes felhasználásához, és az épített környezetet érintő beruházások tartós eredményeihez elengedhetetlen a helyben élő közösségek megszólítása, bevonása, egyetértésének és együtt gondolkodásának elérése, és a tág értelemben vett fizikai környezet rehabilitációja is.

A közlekedéssel kapcsolatban elmondható, hogy mivel a szegregátum a település szerkezetébe ágyazódva alakult ki, így az ott lakók gyalogosan vagy kerékpárral is elérhetik a település központját, ahol a különböző szolgáltatások részben vagy egészében biztosítottak. Ezáltal közvetlenül a közlekedési infrastruktúrát érintő fejlesztésre nincs szükség.

A megcélzott szegregátumban az elmúlt években nem történt jelentős mértékű lakhatási, infrastrukturális és környezetvédelmi fejlesztési tevékenység, csupán kisebb léptékű beavatkozások voltak, de ezek hatása nem számottevő a szegregátum egészét tekintve. A település önerőből nem is képes ilyen jellegű fejlesztések megvalósítására akkora mértékben, hogy annak érzékelhető és átfogó eredménye legyen, amely hosszú távon is érezteti hatását. Ezért is nyújtott be pályázatot a település önkormányzata a „Szegregált élethelyzetek felszámolása” című felhívásra, amellyel célja, hogy komplex módon segítse a település szegregátumában élő hátrányos helyzetű emberek élethelyzetének a javítását többek között az integráció elősegítésével.

Infrastrukturális és környezetvédelmi fejlesztések a településen azonban történtek az elmúlt években, amelyeknek áttételesen a szegregátumban élőkre is volt hatása, hiszen a házi komposztálás ismereteinek elsajátítása az itt lakók számára is elérhető volt, a belvízvédelmi fejlesztés az itt élők javát is szolgálja, az energetikai beruházásokból adódó

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

költségmegtakarítások pedig település szinten jelennek meg,
amelynek így a szegregátumban élők is kedvezményezettjei lettek.

SZÉCHENYI 2020

A projekt

EFOP-2.4.1-16-2018-00119 Szegregált élethelyzetek felszámolása lakhatási körülmények javításával Kislétán

A projekt célja Kisléta szegregált területein, jelen projekt esetében az 1. szegregátumban - kiemelten a mélyszegénységben - élő roma és nem roma lakosság társadalmi integrációjának erősítése a szegregátum rehabilitálásával és önkormányzati tulajdonú szociális lakásállomány létrehozásával. Az infrastrukturális beruházások szoros összhangban vannak a település EFOP-1.6.2-16 projektjével, melynek címe „Szegregált élethelyzetek felszámolása komplex programokkal Kislétán”, aminek keretében elsősorban közösségi, szociális, oktatási, foglalkoztatási és pénzügyi tudatosságot erősítő programok valósulnak meg és ezen projekt által támogatott beavatkozási eszközrendszerrel egészíti ki a lakhatási feltételek javításával, illetve Csillag szolgáltatóház és Csillag szolgáltató pont biztosításával.

A lakhatási célú beruházások a társadalmi integrációt szolgálják: hozzájárulnak a marginalizált közösségeknek a többségi társadalomba történő fizikai és társadalmi integrációjához, és nem járulhatnak hozzá a szegregációhoz, az elszigetelődéshez és a kirekesztődéshez. A beruházás Kisléta Község 1. számú szegregátumában élőket és a település egészét érinti.

A lakásberuházásnak a lakhatási körülmények javításával, illetve a komfortfokozat- és az energia-ellátáshoz való hozzáférés javításával, lépcsőzetes mobilizációval biztosítja az említett marginalizált közösség térbeli és társadalmi integrációját a többségi társadalomba: szociális bérlakások létrehozásával, komfortfokozat növeléssel.

A projekt célja a deszegregációs folyamatok elindítása, megerősítése, új szociális bérlakások kialakításával és a lakhatási mobilizáció támogatásával.

Cél továbbá a szegénység, a társadalmi és a munkaerő-piaci hátrányok újratermelődésének megállítása, valamint a közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek megteremtése a helyi lakosság körében.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

A program célcsoportjába az 1. számú szegregátumban élő, halmozottan hátrányos helyzetű, alacsony, illetve elavult iskolai végzettséggel rendelkező, jellemzően szociális és anyagi gondokkal küzdő, roma és nem roma egyének és családok tartoznak, de a program a település egésze számára is biztosít infrastrukturális fejlesztéseket, amelyek segítik a hátrányos helyzetű emberek felzárkózását és a település életébe történő integrációjukat, pl. zöldterület felújítása, kialakítása, közterület fejlesztés stb.

A projekt kezdete 2018. 10. 01. befejezése 2020. 02. 01.

A projekt időtartama: 16 hónap.

A program során lakhatási beruházással elért személyek száma: 32 fő

A program során lakhatási beruházással érintett családok száma: 5 család

A projekt keretében kialakított és felújított szociális bérlakások száma: 5 db

A projekt során kialakításra kerül 1 db Csillag szolgáltatóház integrált területen és 1 db Csillag szolgáltató pont a szegregátum területén.

Telepprogramok működése nyomán a telep lakókörnyezetében lévő szolgáltatásokat igénybevevők száma: 50 fő.

A program teljes költsége: 196 500 000 Ft, amit teljes egészében pályázati forrásból biztosít a pályázó, mely 100 %-os támogatási intenzitást jelent.

A projekt átfogó célja a települési szegregáció folyamatának megállítása, a szegregált településrészek rehabilitáció segítségével a településszövetbe történő vissza-irányítása.

Az átfogó cél megvalósulását az alábbi részcélok mentén éri el a település:

- A szegregált településrészek fizikai környezetének állapotjavítása egy élhetőbb és egészségesebb lakókörnyezet megteremtése érdekében, valamint annak érdekében, hogy a beazonosított szegregátum bekapcsolódhasson a szinergikus hatásokon keresztül a település fejlődésébe;
- A szegregátumban élő hátrányos helyzetű lakosság - különösen a több szempontból hátrányos helyzetű emberek - számára, képzési és foglalkoztathatóságot segítő programok nyújtása, ezzel az életminőségük javítása a társadalomba történő visszaintegrálódásuk érdekében;

- A szegregált területek települési-közösségi funkcióinak bővítése közösségi terek (Csillagház-Csillagpont) kialakításával, a helyi közösségi összetartozás és a településszintű társadalmi kohézió erősítése érdekében.

Rövid távú célok:

- lokalizált, egységesített közösségek kialakítása a szegregátumban
- a társadalmi befogadóképesség rövid távú fejlesztése, kiterjesztése
- a projekt egyöntetű elfogadtatása, közösségi alapokon történő megvalósítása a szegregátumban és a településen
- közösségi színterek kialakítása
- szolgáltatások növelése, elérhetőségük javítása
- hatékony belső kommunikáció megvalósítása
- helyi és regionális döntéshozók részére figyelemfelkeltés, bevonásuk a projekt elemeibe, annak hatásmechanizmusába
- közös igényfeltárás, probléma megoldás
- közösségi kooperációs szintek kialakítása
- új jövőkép megteremtése a szegregátum és a település lakói közötti hatékony együttműködéssel
- a helyi szociális háló erősítése

Hosszú távú célok:

- települési és személyes jövőkép összehangolhatósága
- esélyegyenlőség és környezettudatosság, mint a horizontális irányelvek megvalósításán túl, azok fenntartása, megújítása
- beilleszkedési stratégiák tervezése
- helyi és térségi humán és szociális szervezetek közötti térségi integráció, tudás megosztás
- a területen dolgozó szociális szakemberek és pedagógusok motiválása, projekteken való részvétel elősegítése
- a közösségi kommunikációs színterek növekedése, kiterjesztése
- zöldfelületek, közterületek és lakókörnyezet megszerkesztése, növelése és korszerűsítése

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

- szegregátum lakóépületeinek komfortosabbá tétele
- életveszélyes épületekben lakók szociális bérlakásban való elhelyezése

Részcélok:

1. Lakhatási körülmények javítása a deszegregációs folyamatok elindításával, megerősítésével – a telepi környezetből való kiköltözés és ezzel a lakhatási mobilizáció elősegítésével; új szociális bérlakások kialakításával; lakóépületi fejlesztéssel.
2. Környezeti infrastruktúra fejlesztése, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés elősegítése az elmaradottság csökkentésével; az egészségre ártalmas környezet problémáinak kezelésével, élhető lakókörnyezet megteremtésével; szolgáltatásokhoz való hozzáférés javításával.

A támogatást igénylő törekedik arra, hogy a kapcsolódó EFOP-1.6.2 ESZA konstrukció keretében bevont célcsoport minél nagyobb arányú bevonására kerüljön sor a lakhatási beruházásokba. Az ESZA konstrukcióba bevont közvetlen célcsoport minimum 20%-ának (23 főnek, de családtagjaikkal együtt legalább 32 főnek) a lakhatási körülményeit javítani kell. A projekt során felépítettek 5 új szociális bérlakást a település integrált részén, amelybe 5, a szegregátum területén élő család költözhet be.

Emellett felépült a Csillag szolgáltatóház a település integrált részén, számos szolgáltatást biztosítva a település teljes lakossága számára. A szegregátumban pedig kialakításra került a Csillag szolgáltató pont, amivel szintén a szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása/biztosítása a cél.

A szociális bérlakások valamint a szolgáltatóház és a szolgáltató pont is önkormányzati tulajdonban vannak.

A szociális bérlakásokat kártyás villamos energia-fogyasztás mérővel szerelték fel, ami biztosítja, hogy a lakók elkerüljék a közüzemi díjtartozást, illetve segítik a tudatos pénzügyi tervezés kialakítását.

A kötelező tevékenységeken túl választható tevékenység volt a közterület fejlesztése: települési zöldfelület felújítása (a képzések segítségével: parkgondozó), a település azon részén, mely gyalog, tömegközlekedéssel jól megközelíthető és akadálymentes. A kiválasztott helyszín fontos, központi szerepet tölt be a település, településrész lakóinak életében.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

Emellett a pályázat részeként más tevékenységekkel is javítják a célcsoport életkörülményeit, egyebek közt a lakókörnyezet hulladékmentesítésével.

Az infrastrukturális fejlesztések és az ahhoz kapcsolódó életmód-változás pozitív hozadékai a település egészére kihatnak, hiszen a helyi lakosok életvitele közelít a befogadó közösség életmódjához, szokásaihoz, így oldódik a szegregáció, nem lesznek olyan élesek a határvonalak.

A projekt a fentiekén keresztül járul hozzá a hátrányos helyzetű lakosság fenntartható lakhatási körülményeinek megteremtéséhez és társadalmi befogadásuk elősegítéséhez, s ezáltal növeli a fejlesztésben érintett szereplők abszorpciós képességét, hogy befogadó települést tervezzenek és fejlesszenek, fenntartható módon felhasználva a rendelkezésre álló forrásokat a leghátrányosabb és leszakadó népességcsoportok javára.

Az EFOP-2.4.1 projekt megvalósításához kapcsolódóan a pályázati kiírásban deklarált kötelezettségnek eleget téve Kisléta község Önkormányzata együttműködési megállapodást kötött az EFOP-1.6.1 „Felzárkózási együttműködések támogatása” című kiemelt konstrukció megvalósítójával, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal. A megvalósítás időszakában azonban a 180/2019. (VII. 26.) Korm. rendelet a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóságról, valamint egyes kormányrendeleteknek a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság egyes feladatainak átadásával kapcsolatos módosításáról az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 11. § (3a) bekezdése szerinti kiválásos jogutódlással 2019. augusztus 1-vel létrehozta a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóságot. A Főigazgatóság a belügyminiszter 24/2019. (XII. 13.) BM utasításának mellékleteként kiadott Szervezeti és Működési Szabályzata szerint az Alaptörvény XV. cikk (4) bekezdésében, valamint az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglaltak érvényre juttatása céljából a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiával összhangban ellátja a társadalmi felzárkózás képzési, szervezési, területi módszertani és kutatási feladatait.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

Jó gyakorlatok

Mi a jó gyakorlat

A jó gyakorlatok modelljének nincs egyetlen, általánosan elfogadott definíciója.

Van viszont néhány olyan alapelv, melynek érvényességében a jó gyakorlatok készítői, minősítői egyetértenek. Ezek olyan következtetések, melyekre a jó gyakorlatok paradigmájának kulcskérdései kapcsán jutottak a kutatók, bár ez a kialakulóban lévő konszenzus nem teljes, vagyis: A már bevált jó gyakorlat sem zárja ki a változtatást, változást, fontos a gondos tervezés és a folyamatos ellenőrzés, gondozás, ill. továbbgondolás. A jó gyakorlatok többnyire alulról felfelé építenek/építkeznek, tapasztalatokból születnek, vagy fentről lefelé terjednek el, és eredményeik jól igazolják hatékonyságukat. A tervezés, a felépítés, a reprodukálhatóság és átruházhatóság egyaránt fontosak. Ugyancsak érdemes figyelmet szentelni annak is, hogy milyen célkitűzések irányítják a jó gyakorlatok létrejöttét. A jó gyakorlat röviden annak a leírása, hogy 'mi működik'. A jó gyakorlatok elősegítik problémamegoldást, a kreatív gondolkodást, a kapcsolatok építését.

Jó gyakorlat 1

Jó gyakorlat neve	Célcsoport motivált bevonása
Jó gyakorlat célja	A célcsoportban megteremteni a motivációt, hogy részt vegyenek a projektben, azáltal hogy megismertetjük velük annak a rájuk gyakorolt rövid és hosszú távú pozitív hatásait
A jó gyakorlat célcsoportja	A szegregátum területén élők, különös tekintettel az EFOP-1.6.2 projektbe bevonható célcsoport és családtagjaik
A jó gyakorlat megvalósítója	A projekt gazda Kisléta Község Önkormányzata, a projektmenedzser, valamint az EFOP-1.6.2 projektben foglalkoztatott szociális munkások és a megvalósításban közreműködő szakemberek
A jó gyakorlat megvalósításának ideje	Ahhoz, hogy elérjék a kitűzött célt, vagyis a célcsoport megfelelő motivációjának elérését a projektben való részvételre, a megvalósítást már a projekt tervezési/előkészítési szakaszában el kell kezdeni és egyes elemeket egészen a projekt fizikai zárásáig, sőt a fenntartási időszakban is alkalmazni kell.
A jó gyakorlat bemutatása	Mikor megszületett a terv arra vonatkozóan, hogy a településen élők, azon belül is elsősorban a szegregátumban élők életminőségének javítása érdekében Kisléta Község Önkormányzata pályázatot szeretne benyújtani olyan projekt megvalósítására (EFOP-2.4.1 és EFOP-1.6.2), amelyek ezt lehetővé teszik, akkor már az önkormányzat testületének ezt lehetővé tévő és biztosító határozatának meghozatala előtt több alkalommal lakossági fórumot tartottak, ahol a tervezett projekt megvalósításáról tájékoztatták a településen élőket. Ebben minden, a tervezett projekt megvalósításában együttműködő szakember partnerként nyújtott segítséget.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

A teljes lakosság bevonása ezekbe az egyeztetésekbe azért volt szükséges, mert a projekt megvalósítása a település integrált részét is érintette, nem csak az érintett részeken tervezett fejlesztések megvalósítása által, hanem azáltal, hogy az infrastrukturális pályázati kiírásnak megfelelően a település integrált részén kerülnek kialakításra azok a szociális bérlakások, ahová a szegregált területen élők egy része költözhet majd be. Az ezzel kapcsolatban felmerülő kérdéseket mindenképp nyíltan és megnyugtatóan tisztázni kellett, hogy bármilyen ellenérzést illetve társadalmi konfliktust el lehessen kerülni.

Ezzel párhuzamosan a tudatos kommunikációnak köszönhetően a szegregátumban élőkben is sikerült a motivációt megteremteni arra, hogy kétségeiket és esetleges félelmeiket leküzdve aktívan érdeklődjenek a projekt iránt és folyamatosan legyen a belülről táplálkozó indíttatás, hogy kilépjenek addigi életkörülményeikből és a megszokott környezetükön kívül, integrált településrészen "kezdjenek új életet"

A megfelelő előkészítés és a projekt megvalósítás alatt is folyamatos kommunikációnak sikerült a közvetlen és a közvetett célcsoport bizalmát is elnyerni.

Ennek eredményeként az épületek elkészülése során a szomszédságukban élők részéről semmilyen negatív attitűd nem alakult ki, illetve a beköltözés lehetőségével a rendelkezésre álló lehetőségénél többen szerettek volna élni, ezért az önkormányzatnak a felépült lakások számánál több pályázó közül kellett kiválasztani azokat, akik beköltözhetnek az új szociális bérlakásokba.

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

	Így nem kellett attól tartani, hogy a az integrált település részen élők attitűdje vagy a közvetlen célcsoport érdektelensége veszélyezteti a projekt sikerességét.
Kulcsszavak	kommunikáció, tájékoztatás, együttműködés, nyitottság, partnerség, pozitív attitűd

Jó gyakorlat 2

Jó gyakorlat neve	A megfelelő megvalósítási időszak
Jó gyakorlat célja	Olyan megvalósítási időszak kijelölése, ami biztosítja a projekt megvalósulását előre nem látható esetleges akadályok felmerülése esetén is, ugyanakkor nem okoz indokolatlan időbeli elnyúlást.
A jó gyakorlat célcsoportja	A projektgazda, a megvalósításában résztvevő szakemberek
A jó gyakorlat megvalósítója	A projekt gazda Kisléta Község Önkormányzata, a projektmenedzser, valamint az EFOP-2.4.1 projekt megvalósításában résztvevő szakemberek
A jó gyakorlat megvalósításának ideje	Ahhoz, hogy elérjék a kitűzött célt, vagyis hogy a projekt kontrollálható időn belül megvalósuljon a jó gyakorlat elemeit már a projekt tervezési/előkészítési szakaszában el kell kezdeni és egyes elemeket egészen a projekt fizikai zárásáig alkalmazni kell.
A jó gyakorlat bemutatása	A projekt tervezésekor az érintett szakemberek bevonásával kellően széleskörű egyeztetéseket kezdeményezett Kisléta Község Önkormányzatának polgármestere, aminek kifejezetten az volt a célja, hogy a projekt megvalósításához szükséges optimális időtartamot sikerüljön meghatározni. Ez elengedhetetlen a megfelelő költségvetés kidolgozásához, ami biztosítani tudja a projekt likviditását. Ennek során kellő körültekintéssel fel kell mérni az esetlegesen felmerülő nehézségeket, hogy a megvalósítási időszak (jelentős) módosítása nélkül sikeresen befejeződjenek a tervezett beruházások/beavatkozások. Mivel a Kislétán megvalósuló EFOP-2.4.1-es projekt esetében ezt az időtartamot sikerült úgy kialakítani, hogy az 1 évnél rövidebb legyen a megvalósításban résztvevők – amihez természetesen szükség volt szakemberekkel történő alapos egyeztetésekre – így az önkormányzat a projekt megvalósításához szükséges teljes költségvetést egy összegben megkapta előlegként.

	<p>Ez jelentősen megkönnyítette a projekt megvalósítását, mivel a beszerzések folyamatosak lehettek és nem merült fel likviditási probléma sem, ami lassította volna a projekt előrehaladását. , mivel a beszerzések folyamatosak lehettek és nem merült fel likviditási probléma sem, ami lassította volna a projekt előrehaladását.</p> <p>Így az alapos tervezésnek köszönhetően az önkormányzat egy biztos pénzügyi háttérrel tudott biztosítani a projekt megvalósításához és likviditási nehézségek nélkül tudta sikeresen befejezni a tervezett beruházásokat.</p> <p>Az, hogy a projekt a tervezettnél végül is hosszabb ideig tartott jelentős mértékben a pályázati kiírás időközben történő módosulása miatt következett be, amihez az önkormányzatnak is alkalmazkodnia kellett.</p>
Kulcsszavak	tervezés, egyeztetés, optimalizálás, likviditás, eredményesség

Jó gyakorlat 3

Jó gyakorlat neve	A megfelelő ütemezés
Jó gyakorlat célja	A projekt megvalósításához elengedhetetlen tevékenységek megfelelő ütemezése és egymáshoz kapcsolása, ami biztosítja a folyamatos előrehaladást és a tervezett költségvetés stabilitását.
A jó gyakorlat célcsoportja	A projektgazda, a megvalósításában résztvevő szakemberek
A jó gyakorlat megvalósítója	A projekt gazda Kisléta Község Önkormányzata, a projektmenedzser, valamint az EFOP-2.4.1 projekt megvalósításában résztvevő szakemberek
A jó gyakorlat megvalósításának ideje	Ahhoz, hogy elérjék a kitűzött célt, vagyis hogy a projekt sikeresen befejeződjön a tervezett megvalósítási időszakon belül a jó gyakorlat elemeit már a projekt tervezési/előkészítési szakaszában el kell kezdeni és egyes elemeket egészen a projekt fizikai zárásáig alkalmazni kell.
A jó gyakorlat bemutatása	<p>A projekt tervezésekor az érintett szakemberek bevonásával kellően széleskörű egyeztetéseket kezdeményezett a projektgazda önkormányzat polgármestere, hogy a projekt megvalósításához szükséges minden tevékenységet felmérjenek és meghatározzák az ezek megvalósításához szükséges időt, valamint azt, hogy ezek a tevékenységek hogyan kapcsolódjanak egymáshoz. Ezzel biztosítani lehet, hogy a projekt megvalósítása folyamatos legyen, és ne okozzanak a nem megfelelően feltérképezett és átgondolt beavatkozások hátrányt, időbeli eltolódást. Ez utóbbi ugyanis jelentős mértékben befolyásolhatja az előzetesen tervezett költségvetés stabilitását, ami likviditási problémákhoz vezet.</p> <p>Ez magában foglalhatja a beszerezni kívánt áruk és szolgáltatások költségeinek akár jelentős mértékű emelkedését is, ami viszont a projekt sikeres megvalósítását veszélyezteti.</p>

Ezért a tervezés során alaposan ki kell alakítani a tervezett tevékenységek ütemezését, számolva bizonyos mértékű mozgástérrel, ami csak olyan mértékű lehet, hogy az ne okozzon fennakadást és beleférjen a megvalósítási időszakba.

Mivel a Kislétán megvalósuló EFOP-2.4.1-es projekt esetében sikerült minden tevékenységet megfelelően ütemezni, így például az új építésű lakóingatlanokra vonatkozó kedvezményes (5%) ÁFA tartalommal tudta felépíttetni a szociális bérlakásokat az önkormányzat.

Így az ÁFA törvény módosulása – ami 5-ről 27%-ra növelte az új építésű ingatlanok bekerülési költségének ÁFA tartalmát – nem érintette hátrányosan a projektgazda önkormányzatot, valamint a projekt költségvetésének újratervezésére sem volt szükség. Ezáltal sem a projekt sikeres megvalósítása nem került veszélybe, sem likviditási nehézségek nem merültek föl.

Kulcsszavak

tervezés, egyeztetés, optimalizálás, likviditás, eredményesség

Jó gyakorlat 4

Jó gyakorlat neve	A megfelelő szakemberek
Jó gyakorlat célja	A projekt megvalósításához szükséges megfelelő szakemberek kiválasztása, akik terület specifikus ismereteik alkalmazásával segítik a projekt sikeres megvalósítását.
A jó gyakorlat célcsoportja	A projektgazda, a megvalósításában résztvevő szakemberek
A jó gyakorlat megvalósítója	A projekt gazda Kisléta Község Önkormányzata és a projektmenedzsmen
A jó gyakorlat megvalósításának ideje	Ahhoz, hogy elérjék a kitűzött célt, vagyis hogy olyan szakember(ek)e)t sikerüljön megnyerni a projekt megvalósítására, akik kellő tapasztalattal rendelkeznek a jó gyakorlat megvalósítása már a projekt tervezési/előkészítési szakaszában meg kell hogy történjen.
A jó gyakorlat bemutatása	Kisléta Község Önkormányzatának polgármestere már a projekt megvalósítására benyújtott támogatási kérelem tervezése során igyekezett megtalálni és megnyerni olyan szakembereket, akik kellő tapasztalattal rendelkeztek hasonló jellegű projektek megvalósításában, valamint a sikeres megvalósítást biztosító tevékenységek kivitelezésében. A projektgazda ennek során a saját humán erőforrását is alaposan felmérte és bevonta azon szakembereket, akik tudásukkal hozzájárulhatnak a kitűzött eredmények eléréséhez. Ennek során került bevonásra a projekt megvalósulását támogató szakemberek körébe az önkormányzat egy olyan alkalmazottja, akinek építési beruházások kivitelezéséhez kapcsolódó feladatok rendszerben történő kezelésében már nagy tapasztalata volt, és ezt ebben a projektben is remekül tudta kamatoztatni az önkormányzat és a településen lakók életminőségének javítása érdekében. Ez jelentős háttértámogatást

	<p>biztosított a projektbe betervezett építkezések és beszerzések lebonyolításának megvalósításában.</p> <p>Egyebek mellett ez is hozzájárult ahhoz, hogy a projekt tevékenységei ütemezetten haladjanak, a tervezett beavatkozások ne szenvedjenek késedelmet és ez ne vezessen a projekt megvalósítási időszakának jelentős mértékű hosszabbodásához, ami komoly likviditási problémákat eredményezhetett volna a projekt költségvetésének insatbillá válása miatt.</p> <p>Ez jól mutatja, hogy mennyire fontos a tervezés során a rendelkezésre álló humánerőforrás alapos feltérképezése, hogy sikerüljön megtalálni azokat a szakembereket, akiket együttműködéshez megnyerve belső forrásból is biztosítani tud a projektgazda a kitűzött céljainak elérése érdekében. Az alapos tervezés akár azt is eredményezheti, hogy a projekt megvalósításához csak kevés számú külső szakember biztosítására van szükség, ami gyakran komoly nehézség a projektet megvalósító szervezet számára, különös tekintettel a hátrányos helyzetű térségekben.</p>
Kulcsszavak	tervezés, specifikus tudás, humánerőforrás, tapasztalat, együttműködés, eredményesség

Jó gyakorlat 5

Jó gyakorlat neve	Tartalék felhasználás
Jó gyakorlat célja	A projekt tervezésekor beállított tartalék felemelése és felhasználása a projektben vállalt tevékenységek túlteljesítése érdekében.
A jó gyakorlat célcsoportja	A projektgazda, a célcsoport
A jó gyakorlat megvalósítója	A projekt gazda Kisléta Község Önkormányzata, a projektmenedzser és a projektmegvalósítást segítő szakemberek
A jó gyakorlat megvalósításának ideje	Ahhoz, hogy elérjék a kitűzött célt, vagyis hogy a tervezéskor rögzített tartalékot a projektben vállalt tevékenységeken felüli beavatkozásokra használják föl a projekt célcsoportja érdekében a jó gyakorlat megvalósítása már a projekt tervezési/előkészítési szakaszában meg kell hogy történjen és annak teljesülésére a fizikai zárásig figyelemmel kell lenni.
A jó gyakorlat bemutatása	A projekt előkészítésében részt vevő szakemberek már a tervezéskor úgy állították össze a projekt költségvetését, hogy a tartalék képzését két szempont alapján valósították meg. Egyrészt alaposan felmérték azokat a kockázatokat, amelyeket a tervezés időszakában vélelmezni lehetett, hogy egy esetleges kedvezőtlen környezeti változás miatt megnehezíthetik a projekt sikeres végrehajtását. Amennyiben – megítélésük szerint – ezen kockázatok elhárításához pénzügyi fedezetre is szükség lehet, annak összegét a tartalékba tervezték be. Másrészt ugyanakkor megvizsgálták azt is, hogy ha a kockázati tényezők nem következnek be és nem lesz szükség az ezek elhárítására tartalékolt összeg ilyen célú felhasználására, akkor az így „felszabaduló” összeget milyen jellegű tevékenységek/beszerzések megvalósítására tudják fordítani, ami a projekt megvalósításának még magasabb szintű eredményének elérését, a vállalt tevékenységet

EFOP-2.4.1-16-2018-00119
Szegregált élethelyzetek felszámolása
lakhatási körülmények javításával Kislétán
Kisléta Község Önkormányzata

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

túlteljesítését, továbbá a célcsoport és a célterület fejlesztését szolgálják. Ennek az alapos tervezésnek köszönhetően, mivel a számba vett kockázati tényezők elhárítása nem vált szükségessé, a projekt megvalósítás végéhez közeledve lehetőség nyílt a tartalékba lekötött összeg gyors felemelésére – kellően alátámasztott indoklás és dokumentálás mellett.

Ezáltal a tervezett projekt olyan tevékenységekkel és a szolgáltatásokkal egészült ki, amelyek egy még eredményesebb megvalósulást tettek lehetővé.

Kulcsszavak

tervezés, előkészítés, kockázatok, eredmény, fejlesztés, tartalék